

ГРАД ПИРОТ

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА
ГРАДА ПИРОТА
ЗА ПЕРИОД ОД 2021. ДО 2023. ГОДИНЕ**

САДРЖАЈ

1. УВОД.....	2
2. АНАЛИЗА СТАЊА У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ И ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПРОБЛЕМА.....	7
2.1. ОСНОВНИ ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ	7
2.2. ОБРАЗОВНА СТРУКТУРА СТАНОВНИШТВА.....	10
2.3. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА СТАНОВНИШТВА.....	11
2.4. АНАЛИЗА ЕКОНОМСКЕ СИТУАЦИЈЕ.....	12
2.4.1. ПРОСЕЧНА ЗАРАДА.....	12
2.4.2. ДРУШТВЕНИ ПРОИЗВОД.....	14
2.4.3. СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЕНА.....	16
2.4.4. ПРЕДУЗЕТНИШТВО.....	18
2.4.5. ПРИВРЕДНА ДРУШТВА.....	21
2.4.6. ИНДУСТРИЈСКИ ПАРК СЛОБОДНЕ ЗОНЕ ПИРОТ.....	23
2.4.7. ЗИП ЦЕНТАР ЗА МЛАДЕ-БИЗНИС ИНКУБАТОР ДОО ПИРОТ.....	25
2.5. СТАЊЕ НА ТРЖИШТУ РАДА	27
2.5.1. ТРЖИШТЕ РАДА СРБИЈЕ.....	27
2.5.2. ЗАПОСЛЕНОСТ У ПИРОТУ.....	28
2.5.3. НЕЗАПОСЛЕНОСТ У ПИРОТУ.....	31
2.5.4. ОСТАЛЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ТРЖИШТА РАДНЕ СНАГЕ.....	34
2.5.5. ОДНОС ПОНУДЕ И ТРАЖЊЕ НА ТРЖИШТУ РАДНЕ СНАГЕ.....	36
2.5.6. SWOT АНАЛИЗА.....	37
3. УТВРЂИВАЊЕ ПРОБЛЕМА, ЦИЉЕВА И МЕРА	38
3.1. ПРОБЛЕМИ.....	38
3.2. ЦИЉЕВИ.....	38
3.3. МЕРЕ.....	39
3.4. ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД ЦИЉЕВА, МЕРА И АКТИВНОСТИ.....	40
4. ПЛАНИРАЊЕ ПРОГРАМА И МЕРА АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА.....	48
4.1. ПРОГРАМ „ЈАВНИ РАДОВИ“.....	48
4.2. ПРОГРАМ “СТРУЧНА ПРАКСА“.....	49
4.3.ПРОГРАМ „СУБВЕНЦИЈА ЗА САМОЗАПОШЉАВАЊЕ“	50
4.4.ОБУКЕ ЗА ДЕФИЦИТАРНА ЗАНИМАЊА НА ТРЖИШТУ РАДА.....	51
5. ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА.....	52
5.1. ТЕХНИЧКА И СТРУЧНА ПОДРШКА НСЗ-а У РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА ИЛИ МЕРА.....	52
5.2. СУФИНАСИРАЊЕ ПРОГРАМА ИЛИ МЕРА- ГРАД ПИРОТ И НСЗ.....	56
5.3. ТЕХНИЧКА И СТРУЧНА ПОДРШКА ЗИП ЦЕНТРА ЗА МЛАДЕ ПИРОТ.....	57
6. ПРАЋЕЊЕ, ОЦЕНА ЕФЕКАТА И ИЗВЕШТАВАЊЕ.....	59
7. НОСИОЦИ ПОСЛОВА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЛАПЗ-а.....	60

1. УВОД

Локални акциони план запошљавања града Пирота за период од 2021. до 2023. године (у даљем тексту: ЛАПЗ) представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања на територији града. Њиме се дефинишу приоритети и циљеви политике запошљавања и утврђују програми и мере које ће се реализовати у будућем периоду, а све у циљу повећања запослености. Основ за израду ЛАПЗ-а представља Акциони план за период од 2021. до 2023. године (у даљем тексту: НАПЗ) за спровођење Стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године.

Ефикасан механизам имплементације Стратегије запошљавања подразумева укљученост:

- релевантних ресорних министарстава, других органа, организација и агенција које су одговорне за имплементацију стратешких праваца, мера и активности које предвиђа Стратегија запошљавања, и
- локалних самоуправа које имају улогу да идентификују проблеме и формулишу мере на локалном нивоу, израђују локалне планове запошљавања кроз операционализацију Стратегије запошљавања и Националног акционог плана запошљавања, мобилишу локалне и регионалне ресурсе и стварају повољне услове за примену мера активне политике запошљавања.

Правни основ за спровођење политике запошљавања како на националном, тако и на локалном нивоу садржан је следећем сету Закона, а то су:

- Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17 – др. закон и 113/17), њиме се дефинишу: носиоци послова запошљавања и њихове дужности; права и обавезе незапослених лица и послодаваца; активна политика запошљавања кроз доношење националних акционих планова запошљавања на годишњем нивоу; финансирање програма и мера АПЗ; праћење и оцена ефеката мера АПЗ; осигурање за случај незапослености; запошљавање у иностранству; евиденције у области запошљавања.
- Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 32/13.) - Ступањем на снагу овог Закона, маја 2009. године, створени су потребни услови за радно-активациону интеграцију особа са инвалидитетом на тржиште рада и уређење сфере запошљавања и професионалне рехабилитације особа са инвалидитетом у складу са међународном и националном регулативом и токовима тржишта рада.
- Закон о запошљавању странаца („Службени гласник РС“, број 128/14, 113/17, 50/18 и 31/19) - Законом се уређују услови и поступак за запошљавање странаца у Републици Србији и друга питања од значаја за запошљавање и рад странаца у Србији.

- Закон о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење), као општи пропис у области рада, уређује закључивање уговора о раду и других уговора о радном ангажовању, радно време и друга права, обавезе и одговорности запослених и других радно ангажованих лица из рада и по основу рада, као и друге услове рада, осим услова којима се обезбеђује безбедност и здравље на раду.

Поред ових кључних Закона треба поменути и Закон о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима у одређеним делатностима, Закон о агенцијском запошљавању, Закон о Националном оквиру квалификација Републике Србије, Закон о средњем образовању и васпитању, Закон о дуалном образовању, Закон о образовању одраслих, Закон о младима, Закон о социјалној заштити, Закон о улагањима.

Доношењем Закона о планском систему РС, као и усвајањем Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика, ближе су одређени процеси израде и усвајања докумената јавних политика, те се поред усаглашавања са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, Локални акциони план запошљавања града Пирота мора усагласати и са Законом о планском систему РС.

Током новембра и децембра 2020. године Канцеларија за локални економски развој града Пирота је извршила анализу ефеката политike запошљавања на територији града Пирота, те је с тим у вези израдила документ под називом „Ex-ante и Ex-post анализа ефеката политike запошљавања града Пирота“ и резултате ове анализе објавила на званичној страни града Пирота (www.pirot.rs). Консултативни процес током израде ex-ante анализе Канцеларија је спровела у оквиру више појединачних састанака са представницима Националне службе за запошљавање, удружењима грађана, послодавцима, представницима развојне агенције, Центра за социјални рад и незапосленима у првој половини новембра 2020. године.

Ex-ante анализа ефеката јесте процес који омогућава благовремено идентификовање потенцијалних позитивних и негативних, директних и индиректних ефеката који могу да произведу мере садржане у документу јавне политици, односно пропису, како би документ јавне политици, односно пропис био формулисан на такав начин да се потенцијални негативни ефекти сведу на најмању могућу меру, а и оствари жељена промена. Ова врста анализе се спроводи од најраније фазе планирања документа јавне политике и реализује се у неколико корака који имају за циљ усвајање оптималне јавне политике кроз сагледавање постојећег стања, идентификовања жељене промене, њених елемената и узрочно-последичних веза, отклањања узрока постојећих проблема, као и дефинисање циљева и начина за њихово испуњење. Током спровођења ове анализе одржане су консултације са циљним групама и заинтересованим странама, како би прикупљени и анализирани подаци пружили бољи основ за израду објективније ex-ante анализе.

Анализом је констатовано да је на територији града Пирота за последњих десет година дошло је до осетнијег смањења броја незапослених са 8747 (2010.) на 5017 (октобар 2020.). У односу на укупан број незапослених у пиротском округу само учешће незапослених из Пирота је 53,8%. Структура незапослених који траже посао је јако неповољна, међу незапосленима доминирају лица са првим степеном стручне спреме, односно неквалификовани, као и лица са трећим и четвртим степеном средње стручне спреме чије учешће у укупном броју незапослених

достиже 84%. Када је реч о категорији теже запошљивих лица посматрано у односу на укупан број незапослених 21,6% чине незапослени старости од 15 до 30 година, а 39,2% чине незапослени старији од 50 година. Од укупног броја незапослених лица на територији града 62,8% на запослење чека дуже од годину дана (дуготрајна незапосленост).

Број запослених се последњих неколико година одржавао на приближно истом нивоу – око 15.000. Посматрајући број запослених по секторима делатности, највећи број радне снаге је ангажован у оквиру прерађивачког сектора, који заједно са трговином апсорбује половину укупно ангажоване радне снаге. Оваква ситуација, као и учешће осталих делатности у запошљавању радне снаге је на приближно истом нивоу као и претходних година.

На основу сагледавања кључних фактора на локалном тржишту рада долази се до закључка да назапосленост представља значајан проблем који захтева систематско и континуирано решавање. У структури незапослених посебно доминантна је група незапослених старијих од 50 са израженијим учешћем у укупној незапослености у односу на остале старосне категорије лица. Велики број незапослене старије популације је последица неуспешној приватизованих и угашених фирми. Када је реч о младима њихов велики удео у незапосленој популацији је последица чињенице да послодавци нерадо примају на посао младе људе без искуства. Поред тога неповољна образовна структура незапослених лица, као и дуготрајна незапосленост јесу проблеми који захтевају дубљу анализу и систематски приступ њиховом решавању.

С обзиром на то да је *Ex-ante* анализа потврдила високо учешће теже запошљивих категорија лица у односу на укупан број незапослених, мере и програми запошљавања за будући период морали би бити конципирани на начин да се помогне овој категорији лица. Како се кроз програме јавних радова, стручне праксе, обука за тржиште рада, па и у доброј мери кроз програм самозапошљавања омогућавало ангажовање теже запошљивих лица, добри фекти спровођења ових мера у прошлости нам дају за право да на њих требамо рачунати и у будућем периоду.

Ex-post анализа ефекта јесте процес праћења спровођења докумената јавних политика, односно прописа кроз сагледавање ефекта мера и активности садржаних у том документу, односно ефекта примене прописа, који се спроводи кроз различите врсте анализа дефинисаних поменутом уредбом, ради вредновања постигнутих учинака, а у циљу њиховог преиспитивања и унапређења. То је процес који омогућава сагледавање стварних позитивних и негативних, директних и индиректних ефекта које мере садржане у документу јавне политike, односно пропису производе током примене, како би се утврдило да ли је неопходно предузети додатне и/или корективне мере у циљу смањења негативних ефекта на најмању могућу меру, отклањања узрока проблема насталих у току спровођења јавне политike, односно прописа, те постизања зацртаних циљева.

Град Пирот израђује и реализује свој ЛАПЗ почев од 2011. године. За све то време карактерише га веома висок степене реализације који се креће у распону од 95 до 100% у односу на план. Досадашњим плановима реализоване су следеће мере: јавни радови, субвенције за самозапошљавање, субвенције послодавцима за ангажовање лица из категорије теже запошљивих на новотвореним радним местима, стручна пракса и обуке за дефицитарна

занимања на тржишту рада. Ex-post анализом спроведеном за потребе изrade ЛАПЗ-а обухваћене су последње две године.

Током 2019. године укупан буџет за програме запошљавања износио је 21,45 милиона динара, од тога 19 милиона динара је издвојио град и 2,45 милиона је обезбедила Република кроз суфинансирање програма самозапошљавања. Реализовани су програм јавних радова, стручне праксе, субвенције за самозапошљавање и обуке за дефицитарна занимања на тржишту рада, а за све мере укупан проценат реализације средстава у 2019. години износио је 96,6%. Захваљујући томе укупан број лица која су радно ангажована по свим мерама и укључена у програме обука износио је 200.

У 2020. години укупан буџет за програме запошљавања износио је 22,27 милиона динара, од тога 19 милиона динара је издвојио град и 3,27 милиона је обезбедила Република кроз суфинансирање програма самозапошљавања. Посматрано за све мере које су биле идентичне претходној години проценат реализације средстава износио је 95,3%. Захваљујући томе укупан број ангажованих лица у 2020. години износио је 110, али би био и већи да се није одустало од обука за незапослене због актуелне епидемиолошке ситуације изазване короном вирусом.

Реализацијом Локалног акционог плана запошљавања у наредном периоду пружиће се могућност за додатно смањење броја незапослених за више од 100 лица годишње, чиме ће се дати значајан допринос даљој тенденцији смањења укупног броја незапослених на територији града Пирота.

На основу спроведених анализа препоруке за концепирање политике запошљавања на нивоу града Пирота за наредни трогодишњи период садржане су у следећем:

- Задржати укупан годишњи буџет за програме и мере запошљавања на нивоу из 2020. године,
- Повећати укљученост теже запошљивих категорија лица у коришћењу мера,
- Предвидети идентичне мере као и у 2020. години,
- Због повећаног интересовања у претходним годинама за програм самозапошљавања повећати средства за ову меру,
- Због нешто мањег интересовања у претходним годинама за програм јавних радова умањити средства за ову меру у корист самозапошљавања,
- Задржати исти ново финансирања програма стручне праксе и обука за дефицитарна занимања на тржишту рада,
- Укључити већа средства у програм суфинансирања са Републиком и тиме обезбедити већи укупни буџет за програме запошљавања,
- Наставити добру сарадњу са Националном службом за запошљавање и другим актерима

на локалном тржишту рада који могу дати допринос у реализацији одређених мера.

Након спроведених анализа и сачињеног извештаја о резултатима анализа Скупштина града Пирота је на седници одржаној 12.03.2021. године донела Одлуку о приступању изради ЛАПЗ-а. У складу са Законом о планском систему јавност је информисана посредством обавештења о почетку изrade документа јавне политике, које је објављено на званичној интернет страни града Пирота (www.pirot.rs). Након тога донета је и Одлука о формирању радне групе за израду ЛАПЗ-а чији је основни задатак био да спроведе одговарајући консултативни процес, уз укључивање свих релевантних субјеката са тржишта рада, како би се дале одговарајуће препоруке и смернице у поступку изrade плана. Радну групу су чинили представници града, Националне службе за запошљавање, ЗИП центра за младе, Регионалне развојне агенције, социјално-земљорадничке задруге, удружења грађана, удружења Рома и представник незапослених. Радна група је током марта и априла месеца 2021. године одржала три радна састанка у форми окружног стола, те је након коначног уобличавања документа нацрт плана упућен на јавну расправу.

На предлог локалног Савета за запошљавање и уз утврђен програм и јавни позив покренута је јавна расправа електронским путем како би сва заинтересована лица могла да доставе своје предлоге, коментаре и сугестије на план. Након завршетка јавне расправе донет је извештај о спроведеној јавној расправи који је објављен на званичној интернет страни града (www.pirot.rs). Тиме су се стекли услови да локални Савет за запошљавање да позитивно мишљење о ЛАПЗ-у, а Скупштина града изгласа његово усвајање.

На основу свега наведеног може се рећи да су приоритети политике запошљавања града Пирота за период од 2021. до 2023. године произашли су из реалних потреба и део су стратешких опредељења и средњорочних циљева, а дефинисани су кроз:

- подстицање политике запошљавања проактивним приступом локалних власти;
- побољшање услова за запошљавање младих и смањивање њихове незапослености;
- побољшање услова за запошљавање категорија маргиналних и теже запошљивих група;
- поштовање принципа родне равноправности у реализацији мера;
- повећање понуде стручно оспособљене радне снаге у складу са потребама које постоје на локалном тржишту рада.

2. АНАЛИЗА СТАЊА У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ И ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПРОБЛЕМА

2.1. ОСНОВНИ ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Становништво - Према попису из 2011. године Пиротски округ има 92.479 становника, а град Пирот 57.928, док тај број према процени Републичког завода за статистику из 2019. године износио на нивоу града 53.824. Од укупног броја 65% је градско становништво.

Просечна густина насељености града Пирота износи $46 \text{ ст}/\text{км}^2$, а просечан број чланова по домаћинству је 2,85. Од 1981. године па до данас, број становника у Пироту константно опада, што се може видети из табеле 1. Такође оно што одликује град Пирот јесте и негативан природни прираштај који је последњих година посебно изражен. Попис становништва из 2011. године је показао да је за 10 година број становника у Пироту смањен за 5.863 људи, а у округу за 13.175, са тенденцијом даљег опадања.

Табела 1 — Број становника у граду Пироту и Пиротском округу по пописима становништва од 1981. до 2011. године

Година	1981	1991	2002	2011
Број становника у Пироту	69500	67700	63791	57928
Промена броја становника у Пироту	+200	—1.800	—3.909	—5863
Број становника у округу	126700	116800	105654	92479
Промена броја становника у округу	—9300	—9900	—11146	—13175

Графикон 1 — Број становника у граду Пироту и Пиротском округу по пописима становништва од 1981. до 2011. године

Извор:Републички завод за статистику

Према попису становништва из 2011. године структура становништва је следећа:

Полна структура становништва у граду Пироту - 49,75% је жена, а 50,25% су мушкарци, што је структура која је приближна просеку у Србији.

Старосна структура становништва Пирота је претрпела значајне промене, нарочито последње деценије, и то у прилог пораста особа старијих од 60 година, који чине 28% од укупног становништва.

По опште прихваћеном критеријуму Популационе комисије ОУН-а старим се сматра становништво ако је учешће старијих веће од 7 %. Пирот је захваћен овим процесом, због значајног удела старије популације у укупном броју становника.

На нивоу Србије проценат становништва старог преко 60 година је 22,5%, па се може рећи да град Пирот прелази републички просек и има веома неповољну старосну структуру. Старосна структура становништва приказана је у табели 2.

Табела 2 – Старосна структура становништва града Пирота

Старосна доб	Процент заступљености старосне групе у укупном становништву
0—19	17.99 %
20—39	24.43 %
40—59	29.48 %
60—79	26.65 %
80—	1.45 %

Извор:Републички завод за статистику

Витални догађаји показују да из године у годину стопа морталитета превазилази стопу наталитета, те се јавља **негативан природни прираштај** који износи -8.

Табела 3 – Кретање полне структуре становништва између два пописа

	ПОЛ				УКУПНО	
	МУШКИ		ЖЕНСКИ		Попис 2002	Попис 2011
	Попис 2002	Попис 2011	Попис 2002	Попис 2011		
Градско становништво	20243	19262	20435	19523	40678	3878
Сеоско становништво	11758	9846	11355	9297	23113	19143

Извор:Републички завод за статистику

Табела 4 – Кретање старосне структуре становништва између два пописа

	БРОЈ СТАНОВНИКА		ПРОЦЕНAT	
	Попис 2002	Попис 2011	Попис 2002	Попис 2011
0-4 година	2620	2191	4,11	3,78
5-19 година	10630	8234	16,66	14,21
20-59 година	34142	31231	53,52	53,91
Преко 60 година	15984	16272	25,71	28,1

Извор: Републички завод за статистику

Радно способна популација као битна претпоставка социо-економског развоја чини око 65% становништва.

Етничку структуру становништва Пирота чини 91,89% Срба, 4.47% Рома, 0.95% Бугара. Остале етничке групе су заступљене у далеко мањем проценту.

Просечна старост становништва износи 44.2 године (43.4 код мушкараца и 45 код жена).

Табела 5 – Миграције становништва Пирота са подручја других земаља

Свега	Досељено из других земаља					Из осталих земаља	
	Из бивших република СФРЈ						
	из БИХ	из Македоније	из Словеније	из Хрватске	из Црне Горе		
Пирот	1430	250	287	47	333	65	448
1980. и раније	480	75	168	20	75	18	124
1981–1985	144	16	21	-	11	11	85
1986–1990	111	24	24	8	24	8	23
1991–1995	384	98	39	15	196	10	26
1996–2000	64	11	4	1	7	5	36
2001–2005	84	8	2	-	12	8	54
2006. и касније	127	11	18	2	6	5	85
Непозната година	36	7	11	1	2	-	15

Извор: Досељено становништво према подручју са којег се доселило, времену досељења и полу, по општинама и градовима, РЗС, Попис 2011.

Табела 6 – Миграције становништва Пирота са подручја Републике

Свега	Досељено из Републике Србије			
	Из исте области			Из друге области
		Из другог насеља исте општине	Из друге општине	
Пирот	22618	14452	4236	3930
1980. и раније	13530	9337	2571	1622
1981–1985	1812	1182	329	301
1986–1990	1573	1002	291	280
1991–1995	1098	568	237	293
1996–2000	1151	569	164	418
2001–2005	1064	553	184	327
2006. и касније	1510	729	256	525
Непозната година	880	512	204	164

Извор: Досељено становништво према подручју са којег се доселило, времену досељења и полу, по општинама и градовима, РЗС, Попис 2011.

Табела 7 – Дневне миграције становништва у Пироту

Пирот	Пол	Активно становништво које обавља занимање				
		Укупно	У истој области		У другој области	У страној држави
			У оквиру исте општине	У другој општини		
Укупно	све	4209	3376	470	356	7
	м	2756	2098	357	295	6
	ж	1453	1278	113	61	1
Градско	све	789	177	347	263	2
	м	577	105	255	215	2
	ж	212	72	92	48	-
Остало	све	3420	3199	123	93	5
	м	2179	1993	102	80	4
	ж	1241	1206	21	13	1

Извор: Дневне миграције активног становништва које обавља занимање по полу, општинама/градовима, РЗС, Попис 2011.

2.2. ОБРАЗОВНА СТРУКТУРА СТАНОВНИШТВА

Образовна структура у Србији је јако неповољна, те смо по већини индикатора на зачелју у Европи. 10% популације не завршава основну школу, у средње школе се уписује између 90 и 95% оних који заврше основну школу, око 15% уписаних не заврши средње образовање, а свега 13% је оних који заврше више или високе школе.

Према попису из 2011. године образовна структура становништва са територије града Пирота била је испод републичког просека. Број становника без школске спреме износио је 997 (1.97%), са непотпуним основним образовањем 7.139 (14.09%), са основним образовањем 11.507

(22.71%), са средњим образовањем 23.681 (46.74%), са вишим образовањем 3.075 (6.07%), са високим образовањем 4.186 (8.42%).

Поражавајући је податак тај да је значајан проценат становништва имао свега неколико разреда основне школе, односно био без основног образовања или се изјаснило неписменим. Овакав податак је нужно наметнуо задатак да се на том пољу уложи више напора како би се становништво образовало кроз различите програме дошколовања, доквалификација, преквалификација и перманентног образовања.

2.3. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА СТАНОВНИШТВА

Табела 8 – Индикатори социјалне заштите за територију града Пирота – 2011-2019. год.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Број корисника новчане социјалне помоћи	1149	1348	1324	1174	1154	1110	1179	1152	1141
Број корисника основног додатка за негу и помоћ другог лица	172	150	131	123	111	110	102	99	106
Број корисника увећаног додатка за негу и помоћ другог лица	277	296	289	292	292	282	281	277	294
Број корисника децијег додатка (0-17 година)	2733	2737	2628	2419	2127	1926	1840	1645	1513
Број корисника увећаног децијег додатка (0-17 година)	688	740	762	779	758	742	731	735	754
Број деце која користе услуге смештаја (0-17 година)	52	48	43	47	38	40	35	30	27
Хранитељске породице	-	47	44	45	42	45	43	44	47
Број деце у хранитељским породицама	43	43	39	43	34	37	33	27	24
Број деце у резиденцијалним установама	9	5	4	4	4	3	2	3	3
Број корисника државних дома за смештај старих (65+ година)	19	26	24	23	32	33	21	24	32
Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад	4248	3282	5619	6151	6661	7061	7290	7773	8489

Извор: Аналитички сервис, Републички секретаријат за јавне политике Владе РС

У последњих десетак година се број корисника различитих врста социјалне помоћи одржавао на приближно истом нивоу. Центар за социјални рад из Пирота је успео да и поред смањења стручних лица у том периоду подигне своје капацитете и одговори великом броју захтева. Могућност за збрињавање већег броја лица последица је издвајање значајних средстава из локалног и републичког буџета. У том контексту, поред осталих категорија угрожених лица пружана је подршка и самохраним родитељима којих је према евиденцији Службе за дечију заштиту Градске управе Пирот с краја 2020. године било 80, од чега су 93,5 % жене.

2.4. АНАЛИЗА ЕКОНОМСКЕ СИТУАЦИЈЕ

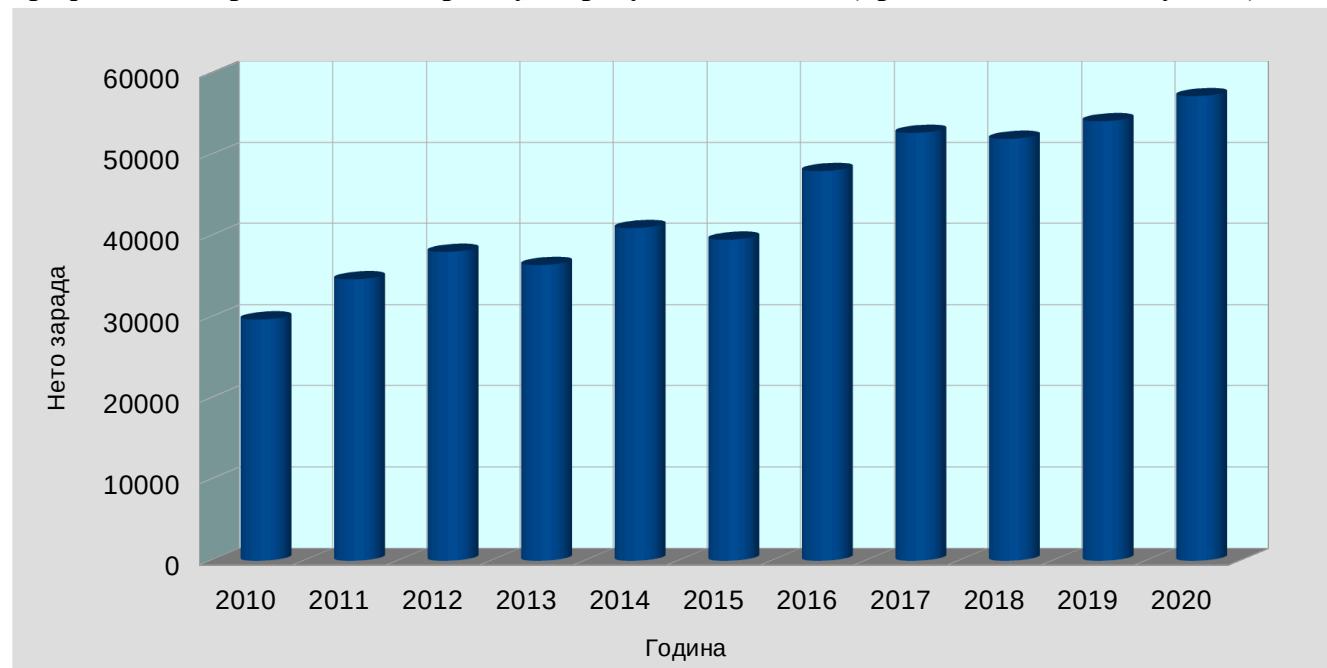
2.4.1. ПРОСЕЧНА ЗАРАДА

У периоду пре 2010. године просечне зараде у Пироту за републичким просеком заостајале су у распону од 15 до 20% уз благу тенденцију смањења заостајања у последњим годинама тог периода. У периоду од 2010. до 2015. године тај проценат је сведен на око 10%, изузев 2013. године, да би од 2016. до 2018. године је просечна зарада у Пироту премашивала републички просек и била виша на крају године у просеку од 5 до 10%. Посматрајући просек зарада у 2019. години дошло је до потпуног изједначавања зарада у Пироту са зарадама у Републици, да би већ у 2020. години просек зарада у Републици поново превазишао просек зарада града за 4,7%.

Табела 9 - Кретање нето зараде у Пироту и РС по годинама (просек за 12 месеци, у РСД)

Година	Нето зараде Пирот (просек I-XII)	Нето зараде РС (просек I-XII)	Пирот/РС
2010	29720	34142	- 13%
2011	34662	37976	- 8,7%
2012	38043	41377	- 8,1%
2013	36429	43932	- 17,1%
2014	40975	44530	- 8%
2015	39548	44432	- 11%
2016	48005	46097	+ 4,1%
2017	52705	47893	+ 10%
2018	51968	49650	+ 4,7%
2019	54134	54919	- 1,5%
2020	57220	60073	- 4,7%

Графикон 2 - Кретање нето зараде у Пироту по годинама (просек за 12 месеци, у РСД)

Извор: Републички завод за статистику

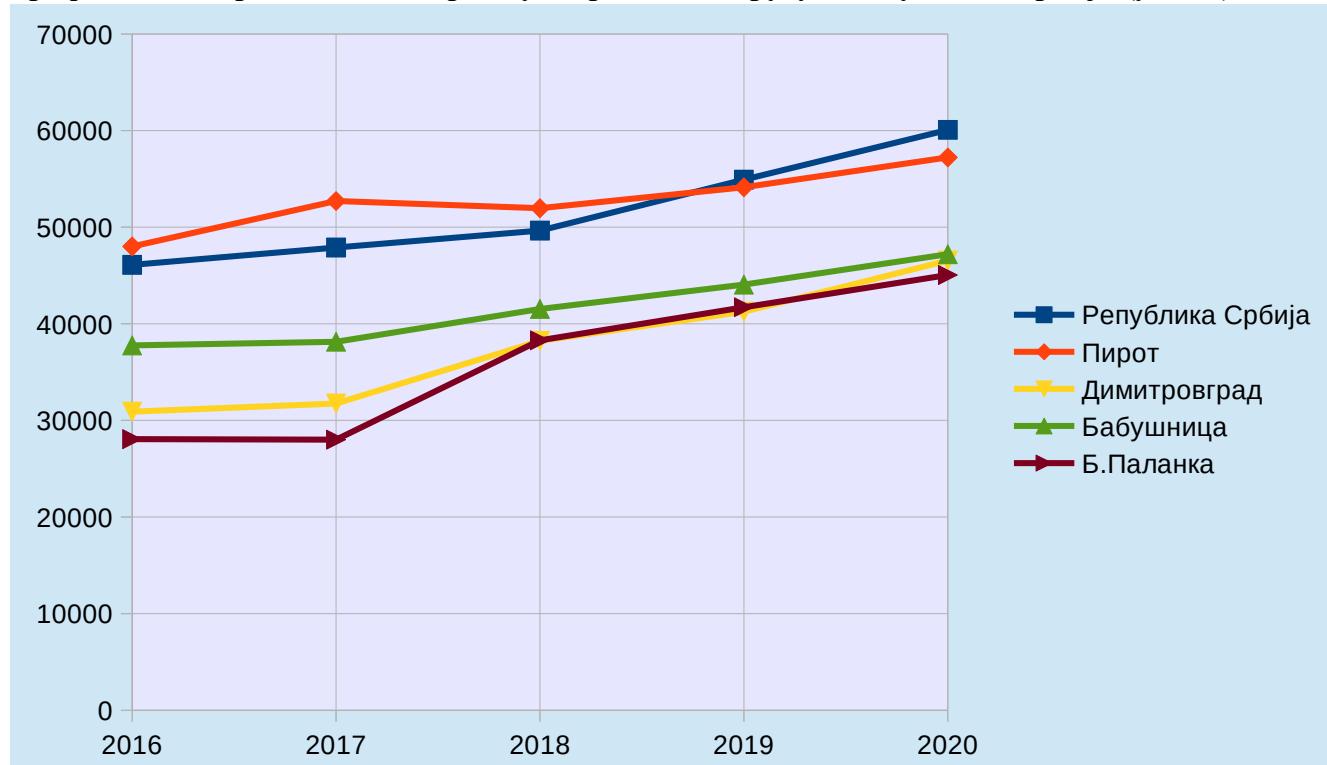
Када посматрамо ситуацију у Пиротском округу, град Пирот у односу на суседне општине има далеко бољи просек зарада. Један известан период пре 2017. године просечне нето зараде су у свим суседним општинама биле на приближно истом нивоу, као и претходних година и са непромењеним заостајањем за републичким просеком. Већ од 2018. године бележи се изразити раст зарада у Белој Паланци, али и Димитровграду, но и поред тога Бабушница је захваљујући умереном расту зарада из године у годину задржала место одмах иза Пирота. У последње две године све општине округа бележе раст зарада, који је нешто нижи од раста зарада на нивоу Републике.

Табела 10 - Кретање нето зарада у Пиротском округу и Републици Србији (просек, у РСД)

	2016	2017	2018	2019	2020
Република Србија	46097	47893	49650	54919	60073
Пирот	48005	52705	51968	54134	57220
Димитровград	30912	31757	38230	41255	46543
Бабушница	37760	38144	41540	44055	47209
Б.Паланка	28060	28009	38293	41716	45047

Извор: Републички завод за статистику

Графикон 3 – Кретање нето зарада у Пиротском округу и Републици Србији (у РСД)

Извор: Републички завод за статистику

2.4.2. ДРУШТВЕНИ ПРОИЗВОД

Према новом методолошком концепту Републичког завода за статистику, категорија националног дохотка, као и домаћег бруто производа се не води на нивоу локалних самоуправа после 2005. године. Ако посматрамо период пре 2005. године и пратимо само БДП по глави становника, општина Пирот није заостајала много иза Ниша, чак је у неким годинама била и испред њега. Ниво БДП-а по становнику интерполован у односу на основне индикаторе макроекономских кретања за Србију показивао је тенденцију непрекидног раста, па је код општине Пирот он имао знатно већу вредност у односу на суседне општине Пиротског округа.

Економску базу општине у поменутом периоду чинила је индустрија чије је учешће у укупном друштвеном производу привреде било доминантно и повремено прелазило и 50%. Индустрија је имала и највеће учешће у националном дохотку привреде које је 2001. године износило 43,78%, а затим су следили пољопривреда, трговина, саобраћај, грађевинарство, итд.

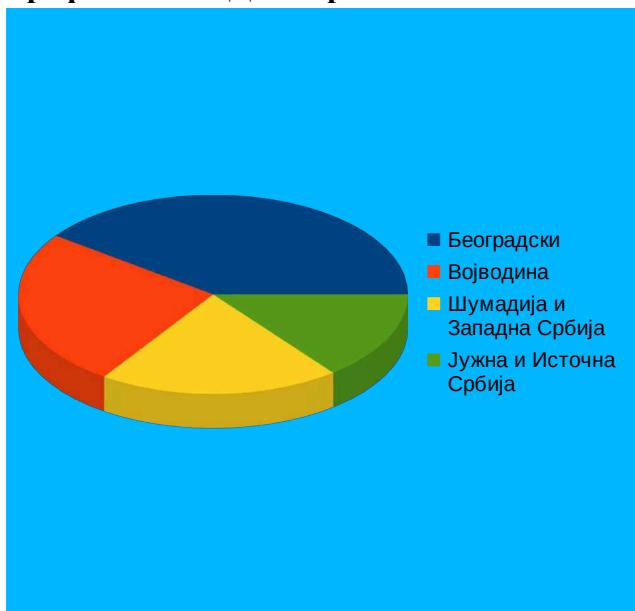
Последњих неколико година Републички Завод за статистику прати регионални БДП који представља примарни статистички индикатор за мерење економских перформанси региона и ефективности регионалних политика и програма усмерених на редукцију јаза између региона у погледу друштвено-економске развијености и дистрибуције националног богатства. Обрачун регионалног БДП-а заснован је на принципима и методологији ЕУ тј. Европског система националних рачуна (ESA 2010) и Номенклатури статистичких територијалних јединица

Републике Србије (НСТЈ), при чему су обухваћене следеће статистичке територијалне јединице: регион Београда, регион Војводине, регион Шумадије и Западне Србије, регион Јужне и Источне Србије (за регион Косова и Метохије не постоје поузданни статистички подаци).

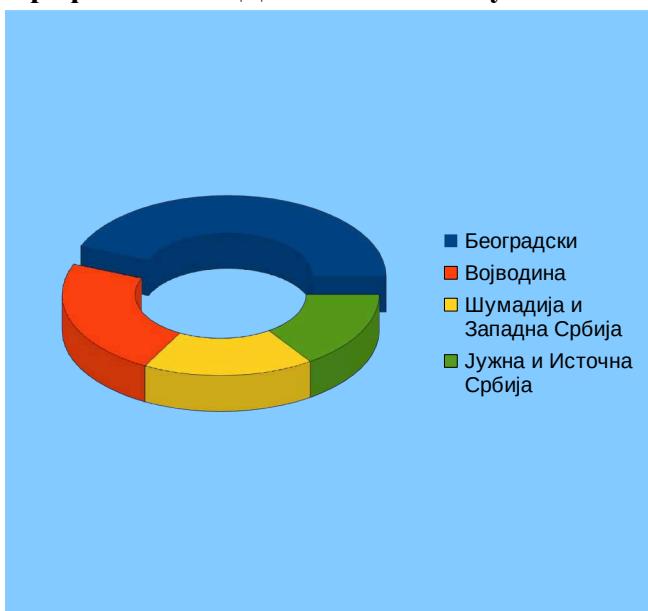
Табела 11 – Регионални БДП за 2019. годину

РЕГИОНИ	БДП (у мил. РСД)	БДП по становнику (у хиљ. РСД)
Београдски	2257001	1332
Војводина	1436403	776
Шумадија и Западна Србија	980388	514
Јужна и Источна Србија	741290	497

Графикон 4 – БДП по регионима

Графикон 5 – БДП по становнику

Извор: Републички завод за статистику

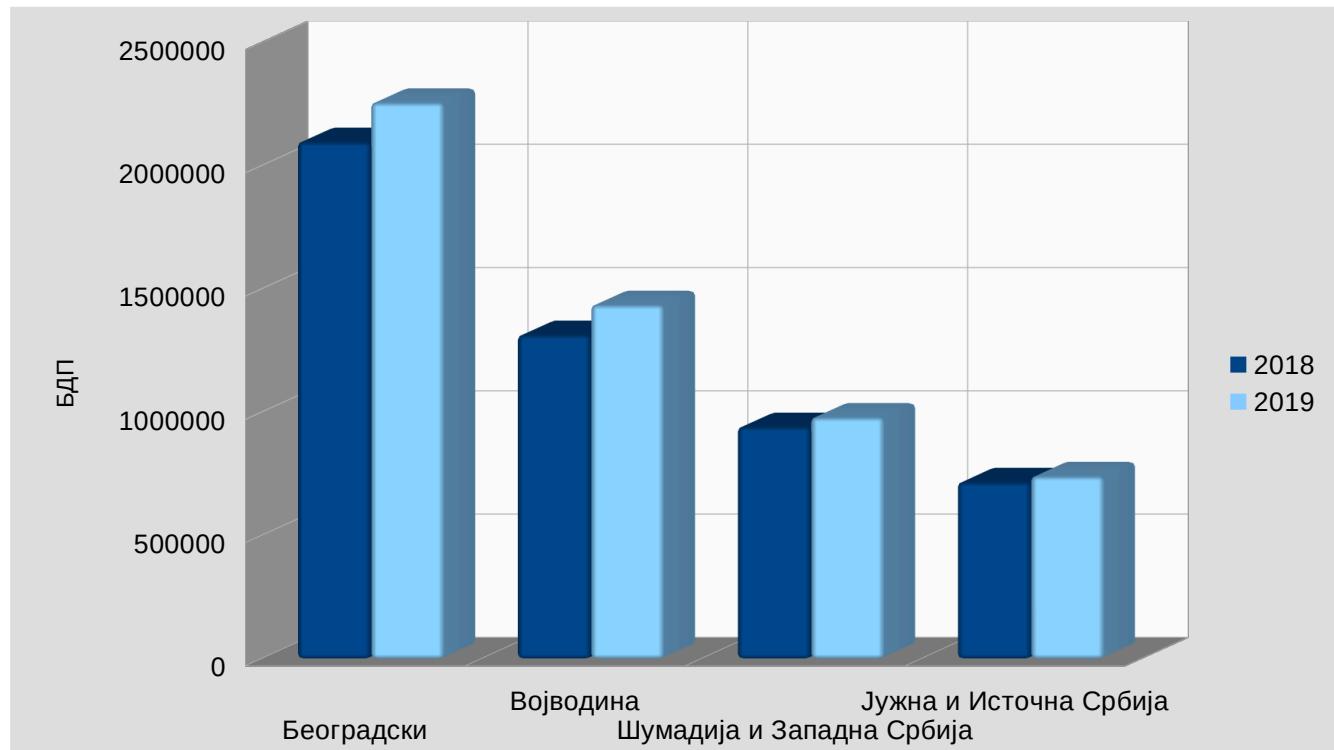
Учешће Београдског региона у БДП-у Републике Србије је водеће са 41,7%, потом следи регион Војводине са 26,5%, регион Шумадије и Западне Србије са 18,1% и регион Јужне и Источне Србије са 13,7%. Регионални БДП по становнику и индекси нивоа (РС=100) износе: Београдски регион 1332 хиљ. дин. (170,8), Регион Војводине 776 хиљ. дин. (99,4), Регион Шумадије и Западне Србије 514 хиљ. дин. (65,8) и Регион Јужне и Источне Србије 497 хиљ. дин. (63,8).

Београдски регион са 1332 хиљада динара БДП-а по глави становника има 70,8% већи регис пер capita износ у односу на републички ниво. То је на истом нивоу њиховог односа као и 2018. године. У апсолутном износу београдски регион имао је виши износ БДП-а у односу на 2018. годину за 7,6%. Индекс нивоа БДП per capita за Регион Војводине је за 0,6% нижи у односу на

републички ниво, али је у апсолутном износу за 9,3% већи него ли годину дана раније. За Регион Шумадије и Западне Србије индекс нивоа је 65,8%, што је за 34,2% мање од републичког нивоа, али је у апсолутном износу виши за 4,1% него што је био у 2018. години. За Регион Јужне и Источне Србије индекс је нивоа 63,8%, што је 36,2% испод републичког нивоа, али је и он у апсолутном износу виши за 3,4% у односу на 2018. годину.

Сумар БДП-а свих региона идентичан је БДП-у Републике Србије.

Графикон 6 – Упоредни приказ регионалног БДП-а, 2018-2019. год. (у мил. РСД)

Извор: Републички завод за статистику

2.4.3. СПОЉНОТРОГВИНСКА РАЗМЕНА

У последњих десет година се број извозника са територије града одржавао на приближно истом нивоу - око 50, а такав је случај био и са увозницима код којих се број кретао у распону од 80-100. Самим тим учешће извозних фирм у односу на укупан број активних је било на приближно истом нивоу по годинама и кретало се око 10%, док се проценат увозника у односу на укупан број активних фирм задржавао на нивоу од око 20%. Добра ствар је што је у апсолутном износу остварена вредност извоза константно расла из године у годину, па је тако поређења ради вредност извоза у 2019. години чак 230% била већа него у 2011. години. Захваљујући порасту извоза и обим спољнотрговинске размене је иамо тенденцију константног раста у поменутом периоду.

С друге стране, вредност отвореног увоза се од 2011-2015. одржавала на нивоу од око 17

милијарди динара, да би након тога почела да пада и у 2019. години увоз износи нешто више од 7 милијарди динара. Захваљујући расту извоза и опадању увоза забележен је суфицит спољнотрговинске размене у свакој години последње десетицe, с тим што је поређења ради он у 2019. години чак 10 пута већи него остварени суфицит у 2011. години. Такође, покривеност увоза извозом је са 124,6% у 2011. години достигла у 2019. години чак 714,7%.

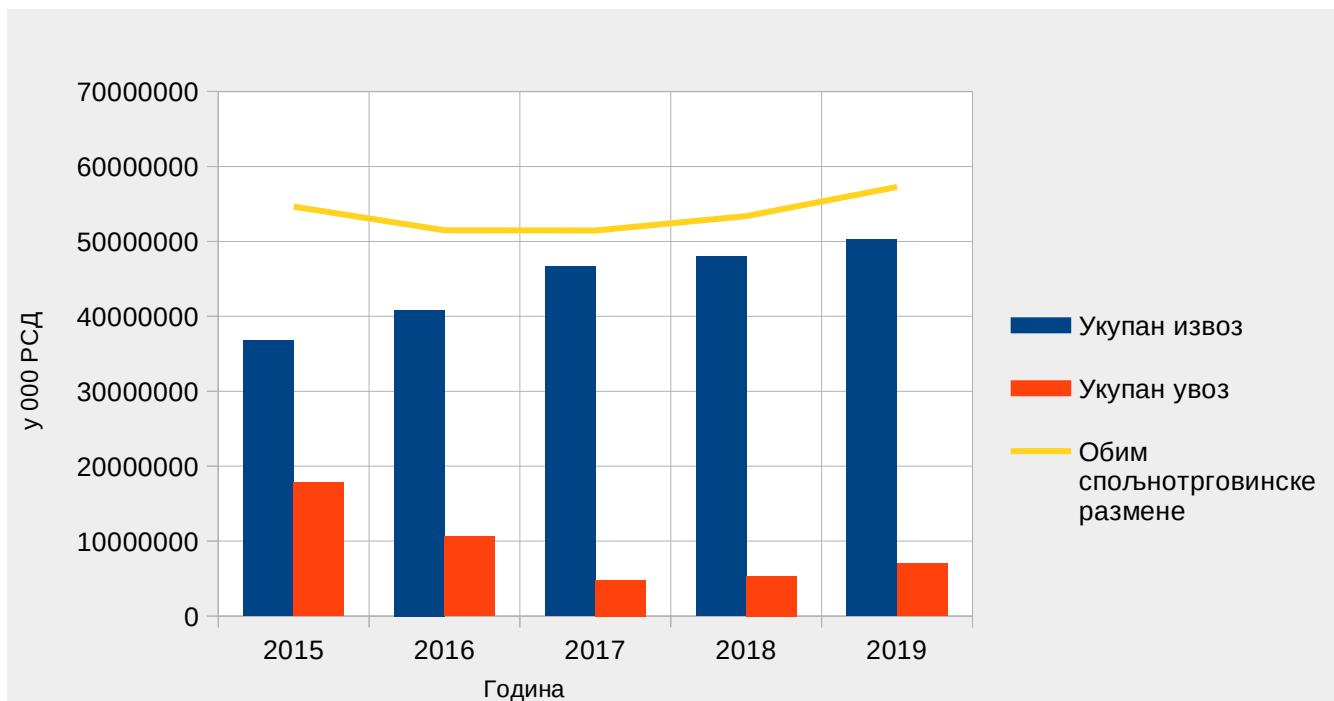
Овакви показатељи спољнотрговинске размене говоре у прилог томе да је пиротска привреда на здравим ногама, што ствара основ за даља инвестициона улагања и експанзију привреде, новозапошљавање, али и пораст животног стандарда грађана.

Табела 12 – Индикатори спољнотрговинске размене града Пирота, 2015-2019. год.

Назив индикатора	Јед. мере	2015	2016	2017	2018	2019
Укупан број извозника	број	51	48	48	54	50
Број извозника у односу на укупан број активних привредних субјеката	%	11,2	10,5	10	11,1	11,3
Укупан број увозника	број	87	84	92	104	98
Број увозника у односу на укупан број активних привредних субјеката	%	19	18,3	19,1	21,4	22,1
Укупан извоз	у 000 РСД	36781098	40839057	46629970	48025833	50237689
Укупан увоз	у 000 РСД	17867266	10636982	4816400	5350787	7028736
Обим спољнотрговинске размене	у 000 РСД	54648364	51476039	51446370	53376620	57266425
Суфицит/дефицит	у 000 РСД	18913832	30202075	41813570	42675046	43208953
Покривеност увоза извозом	%	205,9	383,9	968,1	897,5	714,7

Извор: Аналитички сервис, Републички секретаријат за јавне политике Владе РС

Графикон 7 – Упоредни приказ спољнотрговинске размене по годинама, 2015-2019.

Извор: Аналитички сервис, Републички секретаријат за јавне политике Владе РС

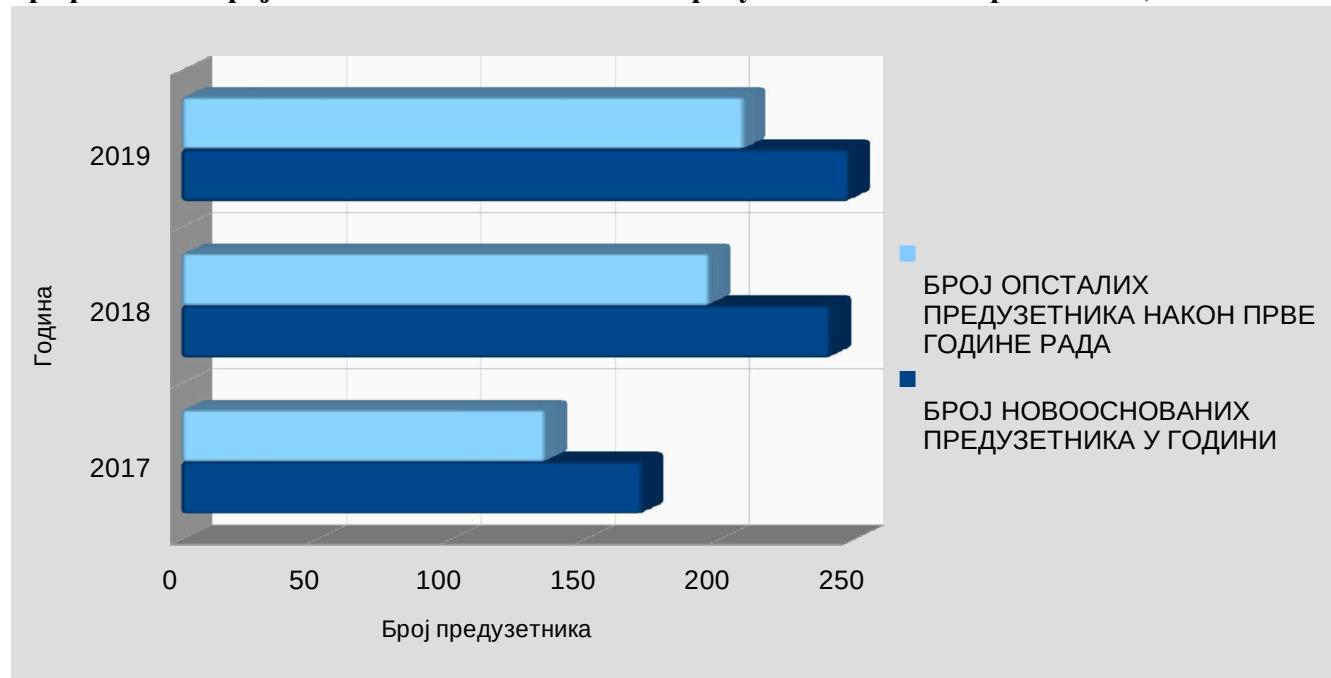
2.4.4. ПРЕДУЗЕТНИШТВО

Предузетништво у Пироту има дугу традицију и представља развојну шансу за упошљавање лица која су у периоду транзиције и структурног прилагођавања привреде остала без посла. Број активних предузетника у октобру 2020. године износио је 1500, што је незнатно повећање њиховог укупног броја у односу на годину дана раније. У 2020. години закључно са октобром месецом основано је 145 нових предузетничких радњи, те ће према процени њихов укупан број на крају године бити на нивоу из 2017. године, али и на знатно нижем у односу на 2018. и 2019. годину. Када је реч о опстанку новооснованих предузетника, до 2014. године проценат оних који су престајали са радом у првој години пословања се кретао око 30%, да би последњих година тај проценат износио око 20%.

Табела 13–Број новооснованих и опсталих предузетника након прве године рада,2017-2019.

ГОДИНА	БРОЈ НОВООСНОВАНИХ ПРЕДУЗЕТНИКА У ГОДИНИ	БРОЈ ОПСТАЛИХ ПРЕДУЗЕТНИКА НАКОН ПРВЕ ГОДИНЕ РАДА
2017	172	136
2018	242	197
2019	249	210

Графикон 8 - Број новооснованих и опсталих предузетника након прве године, 2017-2019.

Извор: Агенција за привредне регистре

У циљу смањења процента предузетничких радњи које не успевају да опстану у првим годинама пословања, неопходно је њихово укључивање у програм менторинга како би се почетници додатно едуковали и упознали са свим аспектима пословања, могућим проблемима и потенцијалним решењима за могуће кризне ситуације.

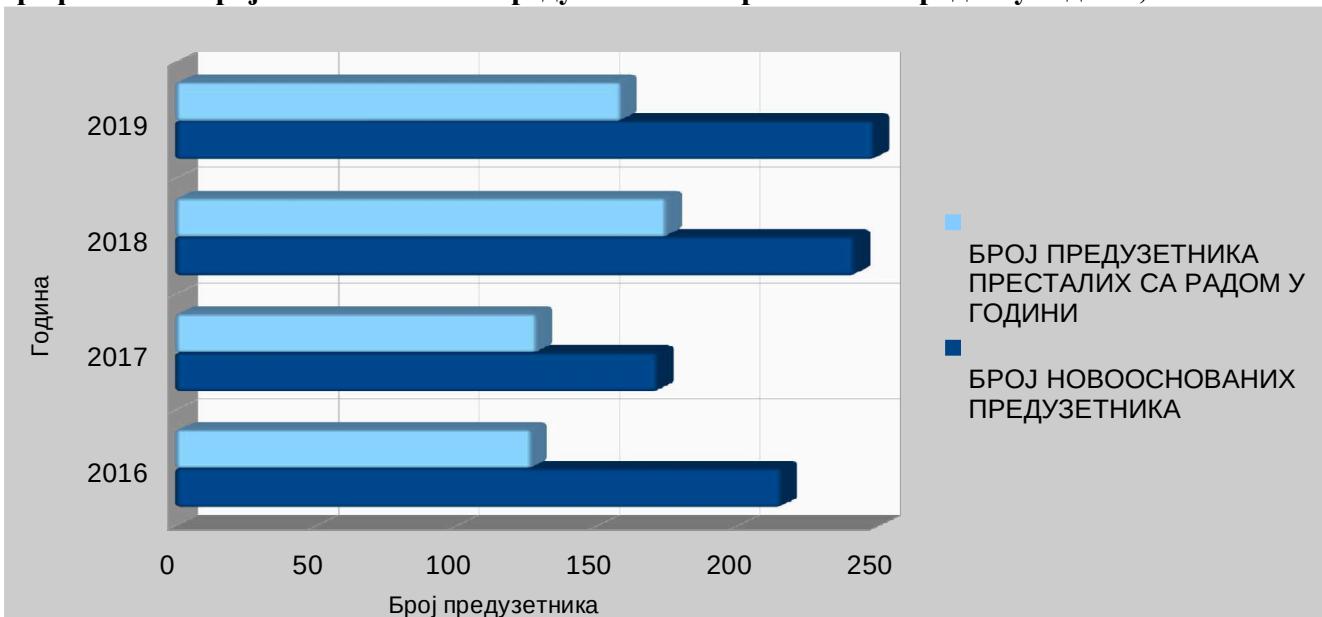
Све предузетничке радње на територији града Пирота разврстане по величини припадају категорији микро и малих предузетника. Тенденција благог повећања броја предузетника у последње две године највећим делом је последица издвајања значајних средстава и Републике и града Пирота за програм доделе субвенција за самозапошљавање, али и других програма које град реализује са страним донаторима.

У годинама пре 2015. постојала је тенденција да је број угашених предузетничких радњи у једној години био већи од броја новооснованих предузетника у истој години. Међутим, од 2016. године је приметан позитивни помак када је о поменутом односу реч, тако да је број новооснованих радњи у последње четири године већи од броја угашених у истој години.

Табела 14 –Број новооснованих предузетника и престалих са радом у години, 2016-2019.год.

ГОДИНА	БРОЈ НОВООСНОВАНИХ ПРЕДУЗЕТНИКА	БРОЈ ПРЕДУЗЕТНИКА ПРЕСТАЛИХ СА РАДОМ У ГОДИНИ
2016	216	127
2017	172	129
2018	242	175
2019	249	159

Графикон 9 - Број новооснованих предузетника и престалих са радом у години, 2016-2019.

Извор: Агенција за привредне регистре

Посматрајући предузетничке радње према секторској припадности долази се до сазнања да сектор трговине обухвата највећи број предузетника, потом следи прерађивачки сектор, док је њихово учешће у осталим секторима знатно мање. У односу на претходне године готово да није било већих промена када је реч о процентуалном учешћу предузетника из поједињих сектора у односу на њихов укупан број.

Табела 15 – Секторска припадност предузетничких радњи у Пироту – 2020. год.

Сектори	Број	Процент
Трговина на велико и мало	325	21,7
Прерађивачки сектор	280	18,7
Остале услугне делатности	150	10,0
Саобраћај и складиштење	146	9,7
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	124	8,3
Грађевинарство	113	7,5
Услуге смештаја и исхране	111	7,4
Остало	251	16,7
УКУПНО:	1500	100

Према финансијским извештајима достављеним АПР-у за 2019. годину по броју запослених издвајају се следећи предузетници: С.З.Т.Р Сојановић за 80 запослених, Armada Security са 50 запослених, Sin-kom Pirot са 44 запослена, С.П.Р Јерма са 40 запослених, итд.

2.4.5. ПРИВРЕДНА ДРУШТВА

У октобру 2020. године на територији града Пирота регистровано је 447 активних привредних друштава, што представља незнатно повећање њиховог броја у односу на прошлу годину, али је тај број још увек испод просека у односу на период пре 2019. године. Охрабрујући је податак да је за првих десет месеци 2020. године регистровано 28 нових привредних друштава, што је више него за исти период ранијих година, па сходно тобе има реалног основа очекивати да се у блиској будућности број привредних друштава приближи нивоу из ранијег периода.

Табела 16– Број новооснованих привредних друштава по годинама, 2015-2020. год.

ГОДИНА	БРОЈ НОВООСНОВАНИХ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА
2015	24
2016	25
2017	28
2018	18
2019	26
2020 (I-X)	28

Према финансијским извештајима поднетим АПР-у за 2019. годину од укупног броја привредних друштава свега два припадају категорији великих – Тигар Тајерс и Тигар а.д., четири су разврстана у средња привредна друштва – Друмови А&Д д.о.о., Кубиктранс плус д.о.о., Мармил д.о.о. и Ana lux SPA д.о.о., 47 је малих, док су остало микро привредна друштва.

Према броју запослених два највећа привредна друштва у Пироту су “Tigar tyres”, и “Тигар“ а.д. заједно запошљавају преко 4500 радника, што представља нешто више од 60% запослених у односу на укупан број лица која ангажују привредна друштва. Учешће броја запослених из ове две компаније у укупном броју свих запослених на територији града износи 30%.

Средња привредна друштва заједно запошљавају 346 лица, што представља учешће од 4,3% у укупном броју запослених код привредних друштава, док мала и микро привредна друштва заједно запошљавају око 35% запослених код привредних друштава.

Највећи страни инвеститор у Пироту је француски „Michelin“, власник Tigar Tyres-a.

Tigar Tyres тренутно запошљава око 3500 лица. Основна делатност предузећа је производња спољних путничких и полутеретних гума треће линије за аутомобиле и лаке камионе, спољних скутер гума и разних унутрашњих гума. Преко 90% укупне производње намењено је извозним тржиштима, превасходно у земљама попут Француске, Италије, Шпаније, Польске и Руске Федерације. Реализацијом инвестиционог пројекта вредног 220 милиона евра,

који је започет изградњом фабрике „Big Tigar“ стварају се услови за додатно повећање производње, очување тржишног учешћа у традиционалним земљама извоза, и освајање нових тржишта у Европи, Азији, Африци. Ова компанија остварује просечна инвестициона улагања од око 10 милиона евра на годишњем нивоу, и међу највећим извозницима је у земљи, што итекако утиче на животни стандард грађана Пирота, али и доприноси расту БДП-а Републике Србије.

Пословни систем Тигар функционише као мешовити холдинг који чини матична компанија Тигар а.д. и 8 зависних друштава, од којих је 5 друштава у 100% власништву матичне компаније, док су преостала у њеном већинском власништву. Република Србија заједно са власничким уделом других државних институција поседује 61,08% акција компаније. Производни програм компаније чине производња гумене обуће, производња гумено-техничке робе, као и производња хемијских производа. Према финансијском извештају о пословању компаније Тигар а.д. за 2019. годину забележено је повећање укупне продаје роба и услуга за 3% у односу на 2018. годину, а првенствено захваљујући програму обуће који бележи раст продаје од 5% за поменути период. Исказан је нето губитак на консолидованом нивоу, али је он за 19% мањи него што је био у 2018. години. На дан 31.12.2019. године компанија Тигар а.д. је упошљавала 1.179 лица.

Према финансијским извештајима за 2019. годину остала привредна друштва са већим бројем запослених јесу: Creative Work d.o.o. са 395 запослених, E-Miroglia d.o.o. са око 300 запослених, Smartconf d.o.o. са 150 запослених, Clear d.o.o. са 138 запослених, Kar Mod International d.o.o. са 78 запослених, Straj d.o.o. са 65 запослених, итд.

Посматрајући секторску припадност привредних друштава, сектор трговине и прерадивачки сектор обухватају 50,8% од укупног броја привредних друштава у Пироту, при чему је структура учешћа привредних друштава из појединих сектора у њиховом укупном броју веома слична структури из претходних година.

Табела 17 – Секторска припадност привредних друштава у Пироту – 2020. год.

Сектор	Број	Процент
Трговина на велико и мало	117	26,2
Прерадивачки сектор	110	24,6
Пољопривреда, шумарство и рибарство	37	8,3
Грађевинарство	37	8,3
Саобраћај и складиштење	34	7,6
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	29	6,5
Остало	83	18,5
Укупно	447	100

2.4.6. ИНДУСТРИЈСКИ ПАРК СЛОБОДНЕ ЗОНЕ ПИРОТ

Слика 1: Индустијски парк Слободне зоне Пирот

Индустријски парк представља развојну шансу града Пирота и даје могућност потенцијалним инвеститорима да у оквиру истог остваре пословање са бројним олакшицама и ослобађањима плаћања одређених накнада и такси. Индустијски парк обједињује погодности које пружа Закон о слободним зонама и посебне погодности за изградњу и експлоатацију објекта дате од стране градске Скупштине.

АД Слободна зона „Пирот“ као инкубатор локалног развоја има велики утицај на привлачење страних инвестиција. Слободна зона „Пирот“ основана је 8. августа 1996. године Решењем Савезне владе СРЈ, а са радом је почела 1. априла 1998. године. Градска Управа је дала значајне подстицаје за развој бизниса у зони, ослобађајући инвеститоре од такси приликом добијања грађевинских дозвола, планских документација, приклучака на инфраструктуру, итд. Погодности за пословање у оквиру Слободне зоне огледају се и у ослобађању следећих плаћања: царине, ПДВ-а на енергенте, пореза на добит корпорације, дела пореза на зараде и имовину.

Површина Слободне зоне „Пирот“ износи 139 ha 95 a 15 m². Површина канцеларијског простора у Слободној зони износи 15.836 m², а затвореног производног простора 231.266 m². Површина затвореног складишног простора износи 203.374 m², а отвореног 685.329 m².

Зона је инфраструктурно опремљена (на подручју за greenfield инвестиције):

- електричном енергијом/ у функцији (4 трафостанице 10/0.4 KV снаге 4200 KW + једна трафостаница 35/10 KV снаге 4000 KV)
- водом: санитарна, индустриска (Ф 300 мм) + хидрантска мрежа <12+65+24 ха> (Ф 150 мм)
- канализацијом (Ф 1200/800 мм)
- телекомуникацијама (150 независних линија, брзи интернет, оптички кабл)
- саобраћајним везама (коридор 10, интерне саобраћајнице више од 10km, железница - индустриски колосек Л= 3000 м)

Слободна зона „Пирот” имала је у 2019. години укупно 71-ог корисника, од чега 42 домаћа и 29 страних. У односу на 2018. годину укупан број корисника је умањен за 11,25%. Производњом се баве 22 корисника, док се остали корисници баве трговином робе и пружањем услуга. Сви корисници заједно запошљавају укупно 5.646 радника, што је за 7,06% мање него 2018. године.

Укупан промет у слободној зони у 2019. години је износио 663.444.180 евра, што је за 1,82% мање него годину дана раније. Укупан извоз робе је 2019. године износио 425.541.224 евра и мањи је за 1,82% у односу на 2018. годину. У укупном извозу учешће произведене робе у слободној зони чини 98,21%, а стране које је ускладиштена па извезена 1,79%. За разлику од извоза, увоз робе је био већи у 2019. години за 1,98% него годину дана раније. Укупна вредност пружених услуга у зони износила је 4.261.604 евра (2019.), а укупна вредност остварене производње у истој години износила је 495.443.285 евра у оквиру које је доминантно учешће компаније Tigar Tyres са 94,3%.

У 2019. години укупно инвестиционо улагање износило је 34.880.692,00 евра, а поједничано инвестиције су имали:

- привредно друштво за управљање Слободном зоном – 309.430,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Тигар“ А.Д. – 738.177,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Тигар Тајерс“ – 30.998.317,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Д-Компани“ – 608.400,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Бест Тобако“ – 248.744,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Е-Мирольо“ - 1.921.323,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Ирели“ - 21.549,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Сарлах“ - 7.552,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Малевос“ - 2.555 евра, и
- корисник слободне зоне, предузеће „Маиле Пиротекс“ - 24.645,00 евра.

Град Пирот је тренутно власник 20,22% акција у зони и то је најбољи облик јавно-приватног партнерства. Тренутно се улажу заједнички напори на реализацији пројекта који има за циљ подизање Интермодалног терминала који би пружио бројне погодности својим корисницима и унапредио пословање Слободне зоне.

2.4.7. ЗИП ЦЕНТАР ЗА МЛАДЕ-БИЗНИС ИНКУБАТОР Д.О.О. ПИРОТ

ЗИП центар за младе-бизнес инкубатор д.о.о. Пирот основан је 2012. године од стране општине Пирот и УГ Пиргос са циљем повећања запошљености младих кроз самозапошљавање, а његово оснивање омогућено је пројектним финансирањем од стране Европске Уније кроз програм RSEDP 2. Пројектом је реновирана стара зграда месне заједнице на локацији Трг Републике 97 и добијен нови пословни објекат на површини од 400m², који располаже са 13 канцеларија и једном заједничком салом за састанке.

Слике 2 и 3 – ЗИП центар за младе-бизнес инкубатор д.о.о. Пирот

Делатност ЗИП центра састоји се у спровођењу процеса инкубације својим станајима и то кроз прединкубациону, инкубациону и постинкубациону фазу, као неодвоивих целина читавог процеса. Поред послова у оквиру своје редовне делатности ЗИП центар је у досадашњем периоду учествовао у реализацији бројних пројеката финансирањих из страних и домаћих извора.

Основна мисија ЗИП центра је да олакша успостављање start up бизниса и допринесе отварању нових радних места у Пироту кроз свеобухватну подршку сектору МСПП-а у виду коришћења пословног простора и опреме, и пружања инкубационих услуга станајима центра у почетним фазама њиховог развоја.

Визија ЗИП центра усмерена је на промовисање локалног предузетништва и побољшање економске ситуације на територији града, а и шире обезбеђењем конкурентности сектора МСПП-а користећи искуства и научене лекције кроз умрежавање са кључним стејхолдерима и постојећим бизнис инкубаторима у Србији и региону.

ЗИП центар за младе имао је снажну улогу и у оснивању регионалног Start up центра Пирот, који је отворен 2019. године захваљујући подршци Министарства за иновације и

технолошки развој и града Пирота, са циљем да се подстакне развој ИТ сектора. Захваљујући томе реконструисано је 300m² у анексу дворане Кеј, те је тиме добијен заједнички радни простор за рад станара, велика тренинг сала капацитета до 50 седећих места, коференцијска сала за састанке и још једна канцеларија.

У досадашњем периоду ЗИП центар је реализовао и различите врсте обука међу којима се посебно истиче иновативни модел подршке запошљавању младих-обуке на радном месту (WBL), као модел који се већ пет година тестира у Србији, а Пирот је један од пет градова у којима се обука спроводи.

Обука на радном месту је специфично дизајниран програм развијен на принципима швајцарске методологије за едукацију младих. Представља иновативни модел за подизање запошљивости младих који комбинује теорију и праксу, омогућавајући младима да стичу знања и вештине за конкретно занимање кроз рад, директно на радном месту у компанији и уз искусне менторе који преносе своја знања. То омогућава полазницима да уче у реалном радном окружењу и постану део фирме и радне културе. Обука се врши на основу курикулума који се развија по методологији швајцарског института. Запослени у ЗИП центру су обучени да самостално спроводе снимање и анализу радног места (SKA анализа) и дизајнирају програме обука на основу резултата. Такође, обуке се реализују у тесној сарадњи са привредом и искључиво на основу потребе привреде за новом радном снагом. Кандидати који се укључују у програм обука су такође обухваћени овом методологијом и кроз каријерни центар се упознају са занимањем, процењују се њихове компетенције и припремају се за разговор са послодавцем и за рад. Финалну селекцију кандидата спроводи компанија. Ментори у компанијама такође пролазе обуку за рад са младима. Свиме већ наведеним се заокружава процес обуке и сви учесници бивају повезани у иновативни модел обука на радном месту који даје одличне резултате.

До сада остварени резултати ЗИП центра састоје се у следећем:

- Инкубирано је преко 30 компанија,
- Преко 30 лица ван инкубатора добило је менторску подршку на почетку пословања,
- Тренутно у ЗИП центру послује 10 компанија, а у Start up центру 20 лица,
- Организоване су обуке на радном месту за 9 занимања у 15 компанија у граду на којима је учествовало 90 младих од којих је 50% добило запослење у компанијама,
- Организоване су основне информатичке обуке-канцеларијски софтвер за 30 полазника,
- Организоване су IT обуке за 45 полазника из програмског језика c#,
- Организовано је неколико сетова обука за почетнике у пословању (80 људи),
- Израђени су едукативни материјали за почетнике у пословању, Практикум о запошљавању, Путоказ до средње школе, Путоказ до факултета, Студије у иностранству, Од идеје до бизниса-водич за почетнике у пословању.

2.5. СТАЊЕ НА ТРЖИШТУ РАДА

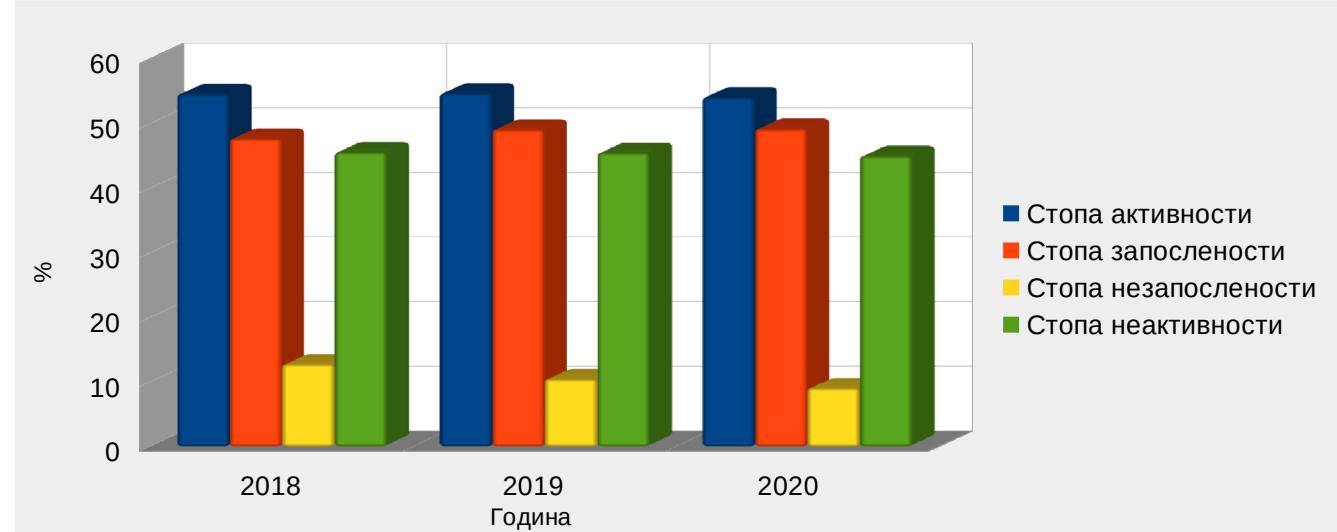
2.5.1. ТРЖИШТЕ РАДА СРБИЈЕ

На основу података Републичког завода за статистику (РЗС) помоћу Анкете о радној снази (APC) прати се кретање и врши процена радне снаге у Републици Србији. На основу резултата спроведених полугодишњих и кварталних анкета, РЗС сваке године објављује годишњу APC са просечним подацима за претходну годину. Сагледавајући основне индикаторе тржишта рада бележи се њихов позитиван помак у последњим годинама, а нарочито када је реч о стопи незапослености код које су израженије промене у позитивном смеру.

Табела 18 – Основни индикатори тржишта рада у Србији, за период 2018-2020. у %

Старосна категорија 15 и више год.	2018	2019	2020
Стопа активности	54,5	54,6	54,0
Стопа запослености	47,6	49,0	49,1
Стопа незапослености	12,7	10,4	9,0
Стопа неактивности	45,5	45,4	44,9

Графикон 10 - Основни индикатори тржишта рада у Србији, за период 2018-2020.

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

У периоду од 2015-2019. године укупан број становништва радног узраста смањен је за 249 хиљада. С друге стране повећан је број лица која су активна на тржишту рада за 46 хиљада, али због пада укупног становништва радног узраста дошло је до пораста стопе активности за 4,5%. Процењује се да је у 2019. години било активно 3,1 милион лица радног узраста, а неактивно 1,4 милиона. Смањен је број неактивних лица у петогодишњем периоду за 295 хиљада, док је стопа неактивности умањена за 4,5%. Запосленост становништва у истом периоду

је константно расла и повећана је на крају за 262 хиљаде, стопа запослености је забележила повећање од 8,7%, док је укупан број запослених износио нешто више од 2,7 милиона. Што се тиче незапослености смањена је стопа са 18,2% у 2015. години на 10,9% у 2019. години, односно за 216 хиљада лица. Укупан број незапослених лица процењен је у 2019. години на 335 хиљада.

Регионалне разлике се највећим делом манифестишују кроз призму запослености и незапослености при чему је најповољнија ситуација у Београдском региону и региону Војводине. Што се тиче неформалне запослености, која иако је и даље висока, бележи позитивне помаке у последњим годинама у смислу њеног смањења. Процењено је да је у 2019. години око 429 хиљада било неформално запослено, односно скоро свака шеста запослена особа од укупног броја, а слична је ситуација и у 2020. години. Посматрајући број запослених по секторима највише их је ангажовано у сектору услуга, потом сектору индустрије и на крају пољопривреде.

Захваљујући фискалној равнотежи и успостављеној финансијској стабилности тржиште рада Србије успева да одолева негативним утицајима пандемије изазване вирусом Ковид-19. Отворена и интегрисана привреда Србије са примарном оријентацијом ка земљама ЕУ ће трпети последице такве сарадње због умањене привредне активности њених водећих партнера, но за разлику од њих Србија бележи много мањи пад БДП-а у 2020. години и са добрым је изгледима за његов раст у 2021. години. Иако се бележе позитивна кретања основних показатеља на тржишту рада Србије, још увек је приметно њихово заостајање за вредностима истих показатеља на нивоу ЕУ. Тако је у 2019. години стопа запослености била 8,5% нижа у Републици Србији него у ЕУ-28, а стопа незапослености за 4,5% виша него у ЕУ-28. Због тога је неопходно обезбедити стабилно финансирање мера активне политике запошљавања како би се различитим мерама обезбедила везаност незапослених лица за тржиште рада и тиме омогућило да након изласка из кризе та лица пруже допринос економском расту земље.

Резултати неколико студија евалуације индивидуалних програма спроведених у Републици Србији последњих година могли би се резимирати у оквиру следећих закључчака. Показало се да су посредовање у запошљавању и саветовање веома ефикасни, што потврђује и међународно искуство. Што се тиче програма обука, евалуације дају мешовите резултате, али установљени су дугорочни позитивни ефекти. Програми директног субвенционисања запослења имају јаче директне ефekte, али је примећено и да су они генерално скупи. Програми јавних радова, у складу са међународним искуством, имају веће ефекте као мера социјалне политике и инклузије него као средство за побољшање шанси за налажење посла. Ипак, уочени су изузетно јаки позитивни психолошки утицаји на кориснике.

2.5.2. ЗАПОСЛЕНОСТ У ПИРОТУ

Број запослених је један од значајнијих критеријума за оцену развоја сваке општине или града. Број запослених у Пироту се константно смањивао после 2000. године, а нарочито након 2003. године. Међутим, с обзиром да се и број становника из године у годину смањује, то се учешће запослених у односу на укупно становништво одржавало на приближно истом нивоу. Републички завод за статистику је променио систем праћења и оцењивања бројних индикатора почев од 2015. године, а све у циљу усаглашавања са европским стандардима. Из тог разлога ни Анкета о радној снази која је у претходним периодима приказивала број запослених на

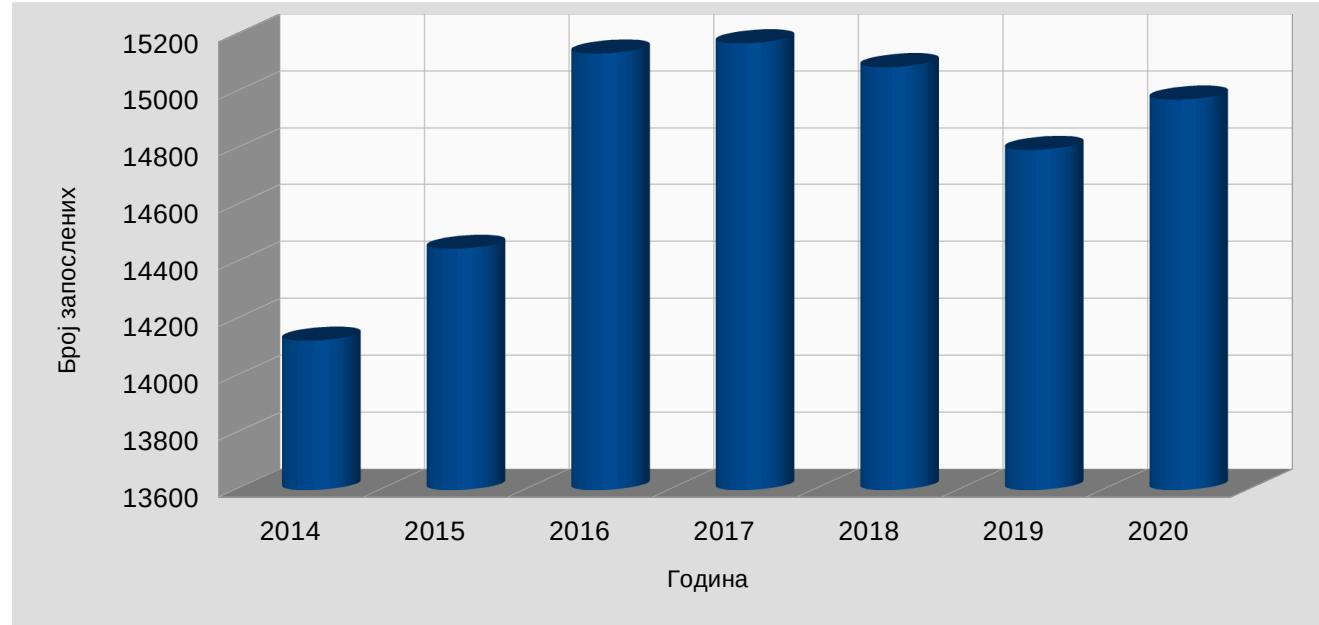
тромесечном нивоу на нивоу локалних самоуправа, више не пружа те податке већ их Републички завод за статистику обрађује на годишњем нивоу. Такође, ревидирани су и подаци запослених за све раније године при чemu су они преточени у ткз. регистровану запосленост¹ те ће се на основу ње вршити даља праћења и анализе.

Због укључивања и одређених категорија лица у регистровану запосленост, а што раније није био случај, приказани подаци у следећој табели приказује увећане вредности по годинама, а у односу на приказане податке из претходних акционих планова.

Табела 19 – Кретање броја регистрованих запослених у Пироту за период 2014-2020. год.

Опис \ Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број запослених	14126	14449	15136	15172	15088	14797	14974
Процент запослених у односу на укупан број становника (Попис 2011)	24,39	24,94	26,13	26,19	26,05	25,54	25,85

Графикон 11 – Кретање броја регистрованих запослених у Пироту за период 2014-2020. год.

Извор: Регистрована запосленост по општинама и градовима, 2020, Републички завод за статистику

¹Дефиниција регистроване запослености - Под појмом се подразумевају лица која имају формално правни уговор о запослењу, односно заснован радни однос са послодавцем на одређено или неодређено време и лица која раде ван радног односа на основу уговора о делу или на основу уговора о обављању привремених и повремених послова; лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи; као и лица која обављају пољорибнеделатности а налазе се у евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања.

У 2020. години укупан број регистрованих запослених у Пироту је износио 14974, при чему су 11960 лица била запослена код правних лица, 2912 су предузетници, лица која самостално обављају делатност или запослени код њих, а 102 лица су регистрована као индивидуални пољопривредници.

Однос броја запослених који раде код правних лица и оних који раде код предузетника, одржавао се на приближно истом нивоу последњих неколико година, с тим што је у 2020. години у односу на претходну дошло до мањег пораста броја запослених код предузетника, али и броја запослених код правних лица, док су регистровани индивидуални пољопривредници задржани на истом нивоу. Учешће жена у укупној запослености одржавало се на нивоу од 45% као и у претходним годинама.

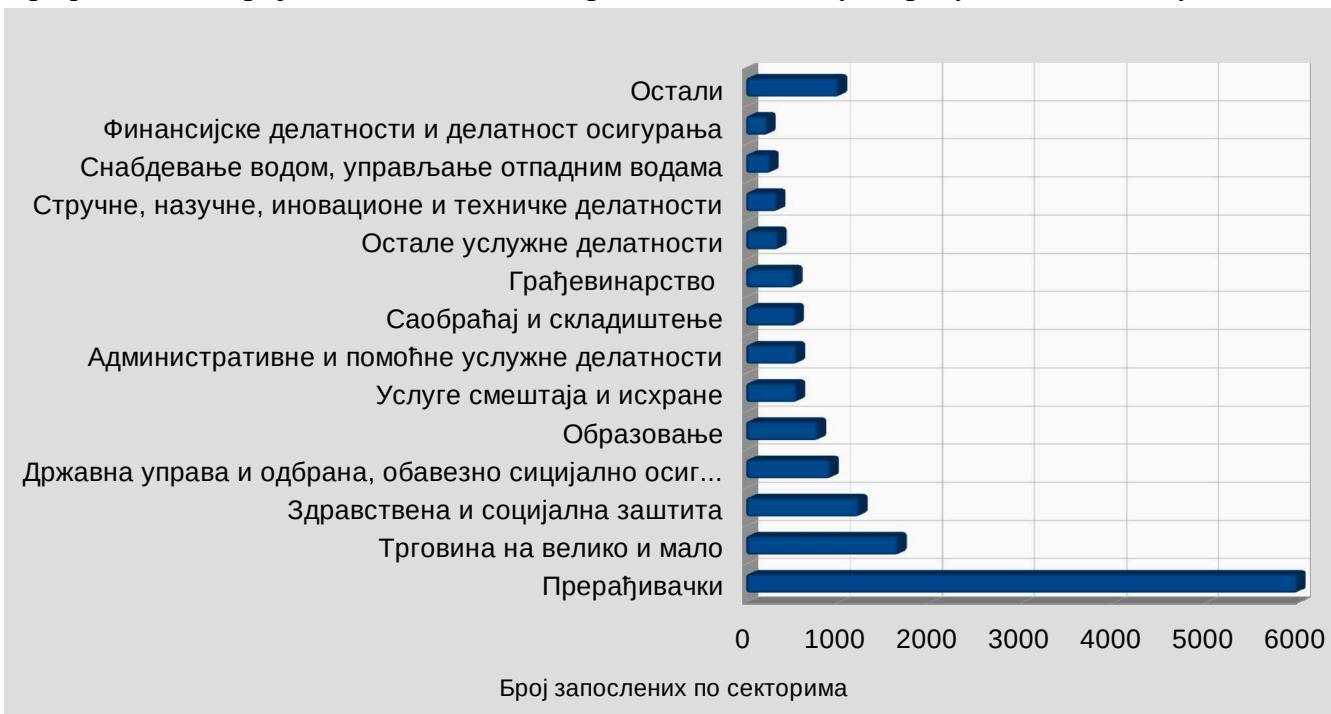
Табела 20 - Број запослених по секторима делатности у Пироту за 2020. годину

СЕКТОР	Број запослених	%
Прерађивачки	5992	40
Трговина на велико и мало	1658	11
Здравствена и социјална заштита	1230	8,2
Државна управа и одбрана, обавезно сицијално осигурање	922	6,1
Образовање	786	5,2
Услуге смештаја и исхране	555	3,7
Административне и помоћне услужне делатности	553	3,7
Саобраћај и складиштење	543	3,6
Грађевинарство	525	3,5
Остале услужне делатности	355	2,8
Стручне, назучне, иновационе и техничке делатности	342	2,3
Снабдевање водом, управљање отпадним водама	266	1,7
Финансијске делатности и делатност осигурања	236	1,5
Остали	1011	6,7
УКУПНО	14974	100

Извор: Регистрована запосленост по општинама и градовима, 2020, Републички завод за статистику

Највећи број запослених је ангажован у оквиру прерађивачког сектора који упошљава 40% укупног броја запослених, а заједно са трговином више од половине укупног броја запослених. Оно што је евидентно је да је укупан број запослених драстично смањен у односу на период од пре десет и више година, као последица неуспелих приватизација и неадекватно спроведених процеса реструктуирања предузећа, али је евидентно и да су забележени позитивни помаци након 2015. године.

Графикон 12 - Број запослених по секторима делатности у Пироту за 2020. годину

Извор: Регистрована запосленост по општинама и градовима, 2020, Републички завод за статистику

Што се тиче рада у сивој економији процена је да близу 10% радно активног становништва ради у сивој економији.

2.5.3. НЕЗАПОСЛЕНОСТ У ПИРОТУ

Незапосленост представља проблем са којим се суочавају многе локалне самоуправе у Србији, па сам тим и наша. Због лоше спроведених приватизација друштвених фирм, недовољности директних страних, али и домаћих инвестиција, као и слабе предузетничке иницијативе за развој сопственог послса, велики број лица се у првој деценији овог века нашао на евидентији филијале Националне службе за запошљавање у Пироту. Иако је број незапослених од 1999. године па надаље имао тенденцију раста, у периоду од 2009-2012. године број незапослених се благо смањивао, да би након благог повећања њиховог броја у 2013. години, 2014. године било забележено осетније смањење броја незапослених, чиме је после дужи низ година та бројка спала испод 7000. Од 2015-2018. године укупан број лица на евидентији кретао се између 6 и 7 хиљада.

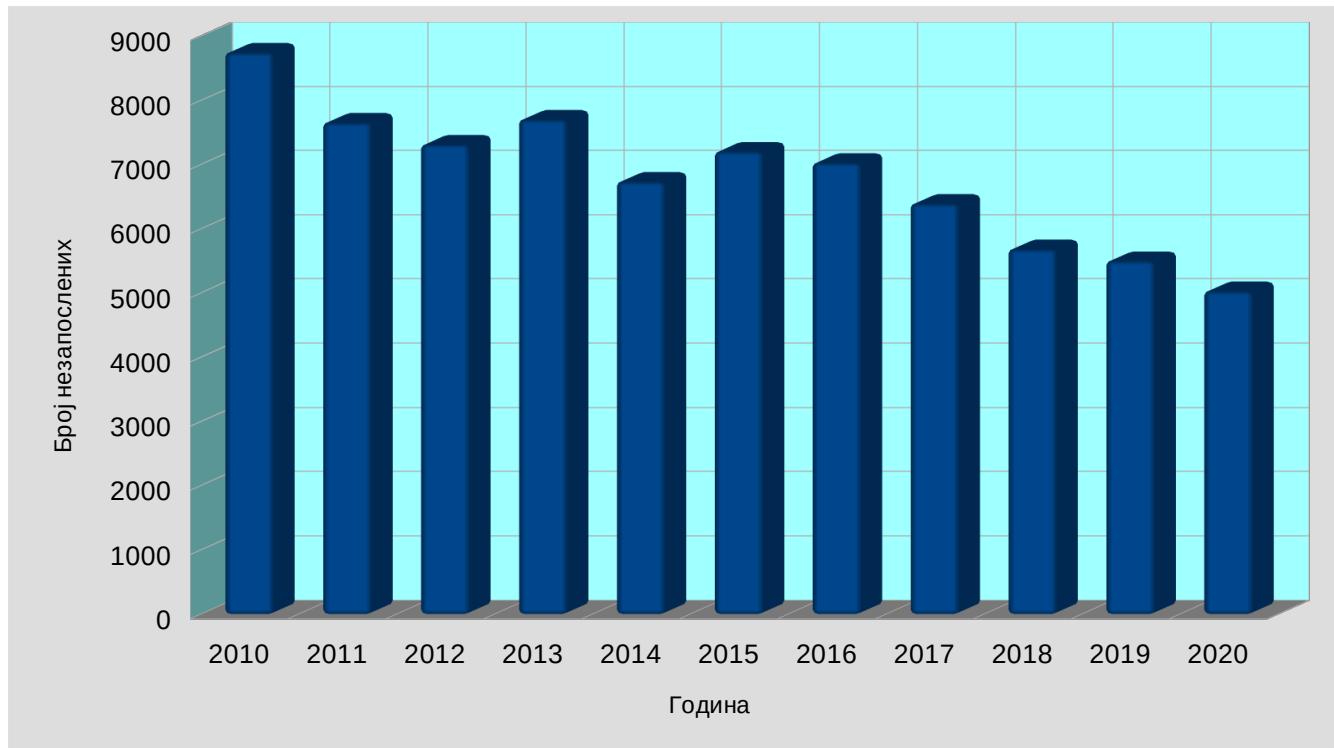
Данас је ситуација још повољнија, наиме стање незапослених лица на евидентији филијале у децембру 2020. године износило је 5.033. Оваква ситуација је најповољнија за последњих десет година. За утицај на овакво стање постоји више фактора, међу којима већа привредна активност кључних пословних актера у граду уз покретање нових приватних иницијатива имају највећи значај, али свакако томе треба додати и значајна средства која издвајају и Република и град Пирот за различите мере запошљавања. Учешће броја

незапослених лица која траже запослење у односу на укупан број становника је после дуже времена испод 10%.

Табела 21 – Кретање броја незапослених у Пироту за период од 2010-2020. године

Година	Број незапослених - Пирот (XII месец)	Проценат промене у односу на претходну годину
2010	8747	повећање за 1,50%
2011	7657	смањење за 12,5%
2012	7317	смањење за 4,5%
2013	7704	повећање за 5,20%
2014	6737	смањење за 12,6%
2015	7206	повећање за 6,96%
2016	7033	смањење за 2,4%
2017	6395	смањење за 9,1%
2018	5686	смањење за 11,1%
2019	5503	смањење за 3,2%
2020	5033	смањење за 8,5%

Графикон 13 - Кретање броја незапослених у Пироту за период од 2010-2020. године

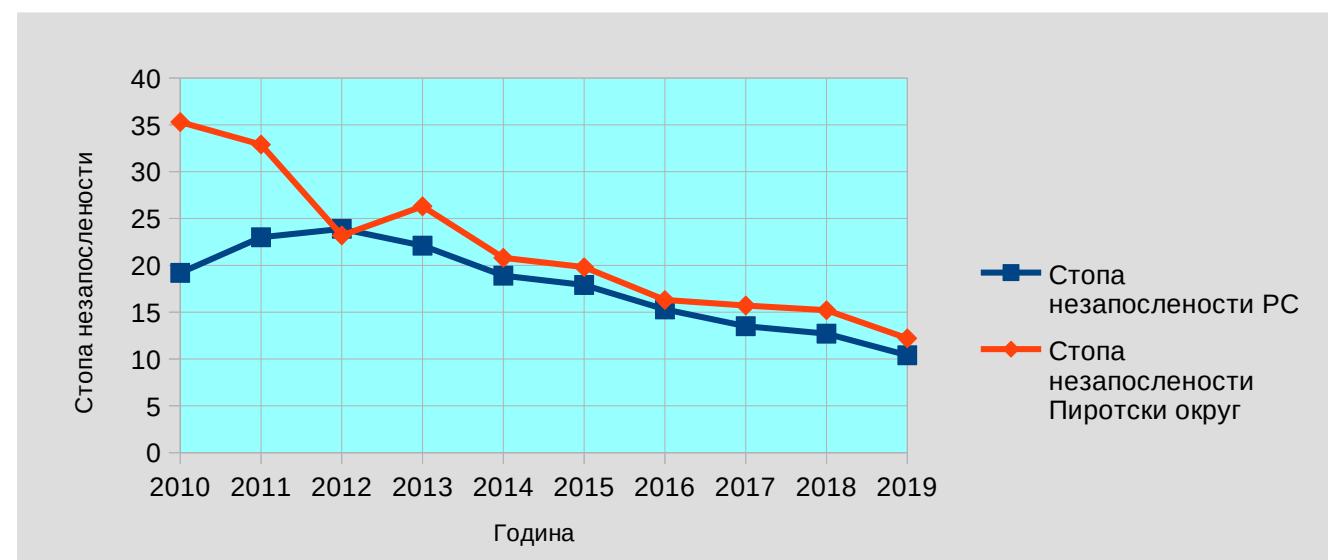
Извор: НСЗ

Број незапослених у 2020. години је смањен за 42,4% у поређењу са 2010. годином. У односу на укупан број незапослених у пиротском округу само учешће незапослених из Пирота је 53,3%. Структура незапослених који траже посао је јако неповољна, међу незапосленима доминирају лица са првим степеном стручне спреме, односно неквалификовани, као и лица са трећим и четвртим степеном средње стручне спреме чије учешће у укупном броју незапослених достиже 84%. Стопа незапослености се статистички не обрађује на нивоу локалних самоуправа, већ на нивоу округа. Пиротски округ и у том контексту бележи позитивне помаке, будући да је стопа незапослености округа са 35,3% у 2010. години, спала на 12,2% у 2019. години. Такође, добра ствар је у томе што је смањено заостајање ових стопа у односу на републички просек, док је пре десетак година то заостајање било итекако изражено.

Табела 22 – Крећање стопа незапослености у Републици Србији и Пиротском округу

Година	Стопа незапослености РС	Стопа незапослености Пиротски округ
2010	19,2	35,3
2011	23	32,9
2012	23,9	23,2
2013	22,1	26,3
2014	18,9	20,8
2015	17,9	19,8
2016	15,3	16,3
2017	13,5	15,7
2018	12,7	15,2
2019	10,4	12,2

Графикон 14 - Упоредни приказ стопа незапослености у Републици Србији и Пиротском округу

Извор: РЗС

2.5.4. ОСТАЛЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ТРЖИШТА РАДНЕ СНАГЕ

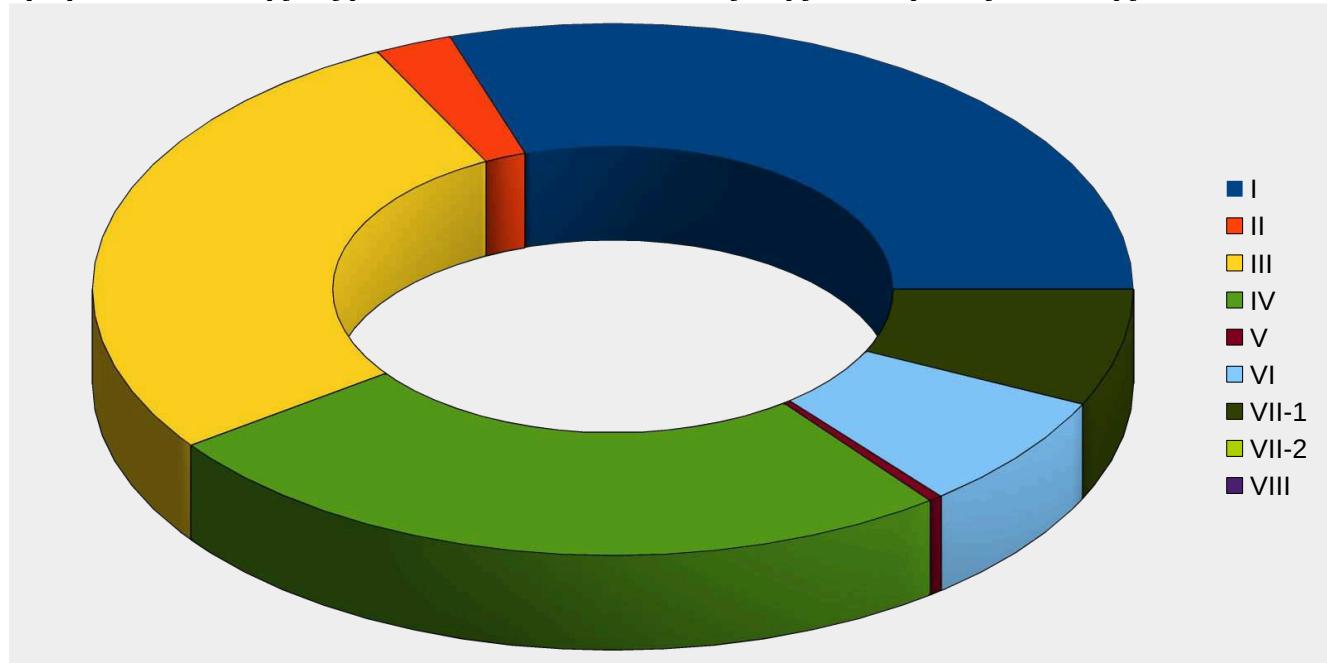
На крају децембра 2020. године на нивоу округа регистровано је 10762 лица која траже запослење, од чега је 54,1% или 5.824 женског пола. Од укупног броја незапослених лица 1126 лица привремено је неспособно или неспремно за рад, 21 лице је запослено, али тражи промену запослења, на 124 лица мирују права по Закону, док је 40 других лица која траже запослење.

На нивоу града Пирота од 5.033 незапослених лица, 2.915 је женског пола или 57,9%. Посматрајући податке Националне службе за запошљавање филијале Пирот с краја децембра 2020. године, а имајући у виду укупан број лица која траже посао према образовној структури, може се уочити да је иста јако неповољна. У односу на укупан број лица која траже посао 30,5% је са основним, 53,1% са средњим, а 16,4% са вишим и високим образовањем.

Табела 23 - Структура незапослених по степену стручне спреме у децембру 2020. године

	Укупно	степен стручне спреме								
		I	II	III	IV	V	VI	VII-1	VII-2	VIII
Пирот	5033	1411	123	1329	1343	14	338	471	3	1

Графикон 15 - Структура незапослених по степену стручне спреме у новембру 2019. године

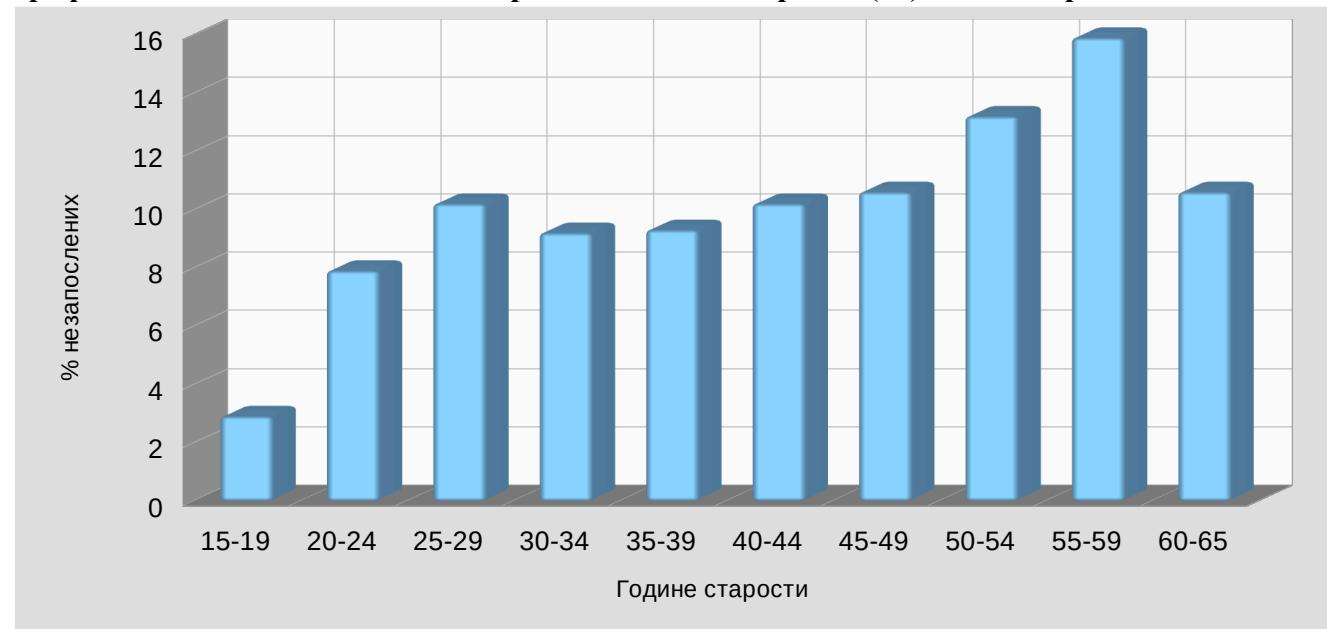

Извор: НСЗ

Учешће у регистрованој незапослености, посматрано према годинама старости незапослених, приказано је у следећој табели.

Табела 24 – Незапослена лица према годинама старости – децембар 2020.

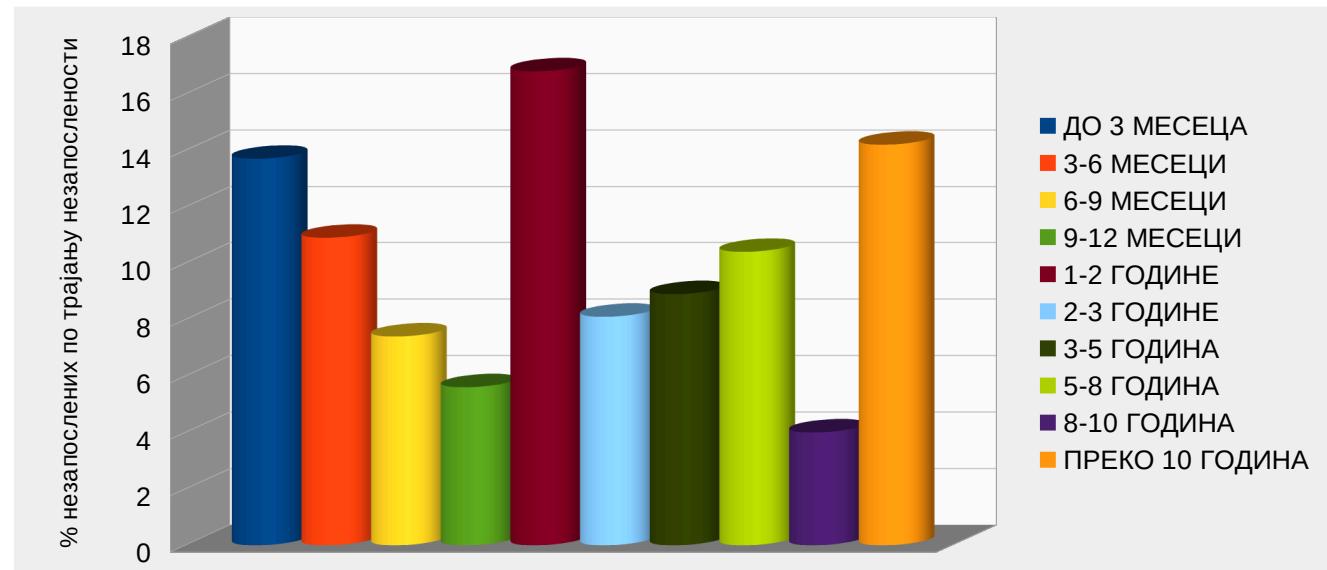
Године	Број лица	%
15-19	145	2,9
20-24	402	7,9
25-29	514	10,2
30-34	462	9,2
35-39	467	9,3
40-44	511	10,2
45-49	535	10,6
50-54	664	13,2
55-59	800	15,9
60-65	533	10,6
Укупно:	5033	100

Графикон 16 - Незапослена лица према годинама старости (%) - децембар 2020.

Извор: НСЗ

Учешће у регистрованој незапослености посматрано по трајању незапослености је следеће: број лица која на посао чекају до 3 месеца је 690 (13,7%), број лица која чекају на запослење од 3 до 6 месеци је 551 (10,9%), број лица која чекају од 6 до 9 месеци је 370 (7,4%), број лица која чекају од 9 до 12 месеци је 284 (5,6%), од 1 до 2 године је 844 (16,8%), од 2 до 3 године је 409 (8,1%), затим број лица која чекају од 3 до 5 година је 448 (8,9%), број лица која чекају од 5 до 8 година је 522 (10,4%), од 8 до 10 година 199 (4%) и коначно број лица која чекају на запослење преко 10 година је 716 (14,2%).

Графикон 17 – Незапослена лица према трајању незапослености – децембар 2020.

Извор: НСЗ

Када је реч о категорији теже запошљивих лица са аспекта година старости можемо рећи да у односу на укупан број незапослених лица 21% чине незапослени старости од 15 до 30 година, а 39,7% чине незапослени старији од 50 година. Од укупног броја незапослених лица на територији града 62,3% на запослење чека дуже од годину дана (дуготрајна незапосленост).

Према објављеним подацима из месечног статистичког билтена НСЗ-а у децембру 2020. године је филијала Пирот НСЗ-а укупно евидентирала 457 новопријављених лица на евиденцији, од којих 173 први пут траже запослење, док је 284 лица претходно било у радном односу. У пиротском округу на крају децембра 2020. године учешће незапослених са територије града Пирота износи 53,3%, са територије општине Бабушнице 14,4%, са територије општине Беле Паланке 21,1% и са територије општине Димитровграда 11,2%. Учешће лица без квалификација у укупном броју незапослених на нивоу округа износи 35,7%, појединачно посматрајући по општинама округа тај однос је највећи у општини Белој Паланци, а најмањи у Пироту. Према подацима о дужини чекања на запослење, највећи проценат оних који дуже чекају од 12 месеци је у Белој Паланци и износи 70,3%, док је најмањи у Пироту и износи 62,3%.

2.5.5. ОДНОС ПОНУДЕ И ТРАЖЊЕ НА ТРЖИШТУ РАДА

Према подацима НСЗ-а филијале Пирот с краја децембра 2020. године квалификације, односно занимања која су понуђена у највећем обиму на нивоу округа су: производићи одеће, економисти, обрађивачи метала, занимања угоститељства и туризма, трговци, прерађивачи хране и пића, природно-математичка занимања, механичари и машинисти, итд. Оваква ситуација на тржишту рада када је реч о најзаступљенијим занимањима није трпела битније промене дуги низ година. Када је реч о потребама послодаваца за радном снагом коју су они исказали у децембру 2020. године, најтраженија су била следећа занимања, а то су: кожари и крзнари, обрађивачи метала, архитекте и урбанисти, администратори, итд.

Последњих година реализоване су значајније инвестиције у области текстилне индустрије, међутим локално тржиште рада није било у могућности да задовољи потребе нових и постојећих послодаваца из ове области, а нарочито када је реч о радној снази са занимањима шивача и кројача. Из тих разлога је током 2019. године спроведена обука за шиваче, финансирана средствима града. Такође, током 2019. године проистекле су потребе послодаваца за обукама из области угоститељства и хотелијерства, те је град финансирао обуке за хотелско домаћинство, за рецепцијско пословање, за услужно особље у ресторану и за упаривање хране и пића. Захваљујући позитивним искуствима и унапређењу квалитета понуде радне снаге на локалном тржишту рада спровођењем обука за дефицитарна занимања, град је и у 2020. години имао жељу да изађе у сусрет приватном сектору, међутим због великог ризика по полазнике обука и запослене изазване пандемијом вируса COVID-19, одустало се од ове мере. У нади да ће се епидемиолошка ситуација у земљи и граду побољшати, издвојена су средства у буџету за 2021. годину за спровођење одговарајућих врста обука.

2.5.6. SWOT АНАЛИЗА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Вишегодишње искуство у креирању и реализацији ЛАПЗ-а • Обучена и стручна радна снага на пословима реализације програма запошљавања • Добра повезаност са осталим актерима на локалном тржишту рада • Висок проценат реализације ЛАПЗ-а у претходном периоду • Подршка локалних органа власти решавању проблема незапослености • Активан и континуиран рад локалног Савета за запошљавање • Редовно ажурирање база незапослених и праћење стања на локалном тржишту рада • Добра усклађеност програма обука са стварним потребама послодаваца 	<ul style="list-style-type: none"> • Неадекватна образовна структура незапослених • Непостојање довољног броја високообразовних институција • Депопулација и миграција становништва • Запошљавање у сивој економији • Повећање броја радно способних корисника новчане социјалне помоћи • Недостатак процеса менторинга за почетнике у пословању • Недовољна теренска контрола корисника подстицајних средстава • Недовољно интересовање приватног сектора за укључивање у одређене мере
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање локалних организација које могу дати допринос реализацији одређених мера 	<ul style="list-style-type: none"> • Смањење средстава намењених програмима запошљавања

<ul style="list-style-type: none"> • Обезбеђивање додатних финансијских средстава из других извора • Спремност за кандидовање пројекта прекограницне сарадње усмерених ка смањењу незапослености • Спремност за израду регионалног ЛАПЗ-а • Постјање бизнис инкубатора за младе и регионалног Start up центра 	<ul style="list-style-type: none"> • “Гашење” канцеларије за локални економски развој • Затварање великих привредних субјеката • Локални избори • Последице елементарних непогода • Последице пандемије изазване коронама вирусом
---	--

3. УТВРЂИВАЊЕ ПРОБЛЕМА, ЦИЉЕВА И МЕРА

3.1. ПРОБЛЕМИ

Сагледавањем кључних фактора који ближе одређују ситуацију на тржишту рада може се доћи до закључка да назапосленост представља један од кључних проблема, иако се последњих година бележе позитивни помаци када је реч о смањењу укупног броја незапослених. У структури незапослених посебно доминантна је група незапослених старијих од 50 година која у укупном броју учествује са 39,7%, док након тога следе млади незапослени до 30 година старости са учешћем од 21%. Велики број незапослене старије популације је последица неуспешно приватизованих и угашених фирми, док када је реч о младима њихов велики удео у незапосленој популацији је последица чињенице да послодавци нерадо примају на посао младе људе без искуства. Поред тога неповољна образовна структура незапослених лица, при чему незапослени са основним и средњим образовањем чине 84% незапослене популације, као и дуготрајна незапосленост, при чему 62,3% незапослених лица чека на посао дуже од годину дана, јесу проблеми који захтевају дубљу анализу и систематски приступ у њиховом решавању.

3.2. ЦИЉЕВИ

У складу са Националном стратегијом запошљавања за период од 2021-2026. год. и Националним акционим планом запошљавања за период од 2021-2023. год., а на основу претходно дефинисаних проблема, произилазе следећи циљеви локалне политике запошљавања града Пирота за период од 2021. до 2023. године, а то су:

Општи циљ – Успостављање стабилног и одрживог тренда раста запослености на локалном тржишту рада заснованог на знању и достојанственом раду.

Посебни циљеви:

1. Унапређење положаја незапослених лица на локалном тржишту рада кроз различите мере активне политике запошљавања, и
2. Остварен раст квалитетне запослености и боља понуда рада кроз одређене локалне мере.

3.3. МЕРЕ

У складу са НАПЗ-ом 2021-2023. и Локалним акционим планом запошљавања града Пирота за период 2021-2023. године приоритети у запошљавању ће бити одређене угрожене категорије незапослених које ће бити ближе прецизирање конкретним условима конкурса за сваки појединачни програм.

Посебни циљ 1. се може остварити реализацијом следећих програма и мера:

Програмом јавних радова – Омогућава се радно ангажовање незапослених лица у циљу реализације послова из области социјалних и хуманитарних делатности; одржавања и обнављања јавне инфраструктуре и одржавања и заштите животне средине и природе. Тиме се доприноси остваривању одређеног друштвеног интереса уз очување и унапређење радних способности незапослених лица. Показатељ учинка ове мере је број радно ангажованих лица. Извори верификације - извештаји НСЗ-а и послодаваца-извођача јавних радова.

Програмом стручне праксе – Стручно оспособљавање незапосленог за самосталан рад у струци. Програм је намењен незапосленим лицима без радног искуства у струци, са високим, вишим и средњим образовањем, без обзира на године старости, који се оспособљавају за самосталан рад у струци без заснивања радног односа, ради стицања искуства и услова за полагање приправничког, односно, стручног испита у складу са Законом или општим актом послодавца. Показатељ учинка ове мере је број лица која се стручно оспособљавају за самостални рад у струци. Извори верификације - извештаји НСЗ-а и послодаваца.

Програм самозапошљавања – Додељивање средстава у виду субвенције ради оснивања радње, задруге, или другог облика предузетништва, од стране незапосленог или удружилањем више незапослених, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос. Програм је намењен незапосленим лицима без обзира на године живота, при чему се приоритет даје одређеним категоријама теже запошљивих лица, као и оним делатностима за које се процени да су од значаја за локални економски развој. Показатељ учинка ове мере је број додељених субвенција за самозапошљавање. Извори верификације – извештаји НСЗ и АПР-а.

Посебни циљ 2. се може остварити реализацијом следећег програма:

Програм обуке за дефицитарна занимања на тржишту рада - Обука на радном месту у складу са потребама локалног тржишта рада, ради стицања теоријских и практичних знања и вештина у циљу унапређења њихове запошљивости. Програм је намењен свим незапосленим лицима којима су потребна додатна знања и вештине за обављање конкретних послова. Показатељ учинка ове мере је број лица која су укључена у програм обука. Извори верификације – Извештаји ЗИП центра за младе и послодаваца.

Општи и посебни циљеви усклађени су са Стратегијом запошљавања у РС за период од 2021-2026. год. и Акционим планом за њено спровођење за период од 2021-2023. год.

3.4. ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД ЦИЉЕВА, МЕРА И АКТИВНОСТИ

Документ ЈП:	Локални акциони план запошљавања града Пирота 2021-2023.					
Координација и извештавање:	Град Пирот, НСЗ, ЗИП центар за младе					
Кровни документ ЈП:	Акциони план за период од 2021-2023. за спровођење Стратегије запошљавања у РС					
Општи циљ 1:	Успостављање стабилног и одрживог тренда раста запослености на локалном тржишту рада заснованог на знању и достојанственом раду.					
Институција одговорна за праћење и контролу реализације:	Град Пирот – КЛЕР, ЛСЗ					
Показатељ на нивоу општег циља	Једница мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у последњој години АП	Последња година важења АП
Новозапослена, стручно оспособљена и обучена лица	број	Извештаји - НСЗ, РФЗО, АПР, ЗИП центра	110	2020.	367 укупно 123 I године, 122 II године, 122 III године	2023.
Посебни циљ 1.1:	Унапређење положаја незапослених лица на локалном тржишту рада кроз различите мере активне политике запошљавања.					
Институција одговорна за праћење и контролу реализације:	Град Пирот – КЛЕР, ЛСЗ, НСЗ					
Показатељ на нивоу посебног циља	Једница мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2021. години	Циљана вредност у 2022. години
Новозапослена и стручно оспособљена лица	број	Извештаји -НСЗ, РФЗО, АПР	110	2020.	113	107
						107

Мера 1.1.1:		Јавни радови						
Институција одговорна за праћење и контролу реализације:		НСЗ, ГРАД ПИРОТ						
Период спровођења:		Тип мере: подстичајна						
<ul style="list-style-type: none"> • V-X 2021. • II-VII 2022. • II-VII 2023. 								
Показатељ на нивоу мере	Једница мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност 2021. у години	Циљана вредност у 2022. години	Циљана вредност у 2023. години	
Новозапосле на лица	број	Извештаји - НСЗ	53	2020.	45	45	45	
Извори финансирања мере		Веза са програмским буџетом		Укупно процењена финансијска средства у 000 динара				
				У 2021. години	У 2022. години	У 2023. години		
Приходи из буџета ЈЛС:		1501-0002		5.000	5.000	5.000		
Остали извори:				0	0	0		
Назив активности	Орган који спроводи активност	Органи партнери	Рок за завршетак активности	Извори финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупно процењена финансијска средства по изворима у 000 динара		
						2021.	2022.	2023.
1.1.1.1 Расписивање јавног позива	НСЗ, Град Пирот	НСЗ, Град Пирот	V 2021. II 2022. II 2023.	/	Нису потребна додатна финансијска средства, активности	0	0	0
1.1.1.2	Град	НСЗ, Град	VI 2021.					

Доношење одлуке	Пирот	Пирот	III 2022. III 2023.					
1.1.1.3 Припрема, потписивање уговора и пренос средстава	НСЗ	НСЗ, Град Пирот	VII 2021. IV 2022. IV 2023.		спроводе запослени у склопу редовних послова.			
1.1.1.4 Праћење и контрола реализације уговорне обавезе	НСЗ	НСЗ, Град Пирот	VII-X 2021. IV-VII 2022. IV-VII 2023.					
Мера 1.1.2:		Стручна пракса						
Институција одговорна за праћење и контролу реализације:		НСЗ, ГРАД ПИРОТ						
Период спровођења:				Тип мере: подстичајна				
<ul style="list-style-type: none"> • V 2021- VIII 2022. • II 2022-V 2023. • II 2023-V 2024. 								
Показатељ на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2021. години	Циљана вредност у 2022. години	Циљана вредност у 2023. години	
Ангажована лица за стручно оспособљавање	број	Извештаји НСЗ	28	2020.	29	29	29	

Извори финансирања мере		Веза са програмским буџетом		Укупно процењена финансијска средства у 000 динара			
				У 2021. години	У 2022. години	У 2023. години	
Приходи из буџета ЈЛС:		1501-0002		8.000		8.000	8.000
Остали извори:				0		0	0
Назив активности	Орган који спроводи активност	Органи партнер и	Рок за завршетак активности	Извори финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупно процењена финансијска средства по изворима у 000 динара	
						2021.	2022.
1.1.1.1 Расписивање јавног позива	НСЗ, Град Пирот	НСЗ, Град Пирот	V 2021. II 2022. II 2023.	/ Нису потребна додатна финансијска средства, активност и спроводе запослени у склопу редовних послова.	0	0	0
1.1.1.2 Доношење одлуке	Град Пирот	НСЗ, Град Пирот	VII 2021. IV 2022. IV 2023.				
1.1.1.3 Припрема и потписивање уговора	НСЗ	НСЗ, Град Пирот	VIII 2021. V 2022. V 2023.				
1.1.1.4 Праћење и контрола реализације уговорне обавезе	НСЗ	НСЗ, Град Пирот	VIII 2021-VIII 2022. V 2022-V 2023. V 2023-V 2024.				

Мера 1.1.3:		Самозапошљавање						
Институција одговорна за праћење и контролу реализације:		НСЗ, ГРАД ПИРОТ						
Период спровођења:				Тип мере: подстичајна				
Показатељ на нивоу мере	Једница мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2021. години	Циљана вредност у 2022. години	Циљана вредност у 2023. години	
Новозапошљена лица	број	Извештаји НСЗ, АПР	29	2020.	39	33	33	
Извори финансирања мере		Веза са програмским буџетом		Укупно процењена финансијска средства у 000 динара				
				У 2021. години	У 2022. години	У 2023. години		
Приходи из буџета РС:				4.750*	4.900*	4.900*		
Приходи из буџета ЈЛС:		1501-0002		5.000	5.000	5.000		
Остали извори:				0	0	0		
Назив активности	Орган који спроводи активност	Органи партнери	Рок за завршетак активности	Извори финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупно процењена финансијска средства по изворима у 000 динара		
						2021.	2022.	2023.
1.1.1.1 Расписивање јавног позива	НСЗ, Град Пирот	НСЗ, Град Пирот	VI 2021. VI 2022.	/	Нису потребна додатна финансиј	0	0	0

			VI 2023.					
1.1.1.2 Бодовање, дношење одлуке	НСЗ	НСЗ, Град Пирот	VII 2021. VII 2022. VII 2023.					
1.1.1.3 Припрема, потписивање уговора и пренос средстава	НСЗ	НСЗ, Град Пирот	VIII 2021. VIII 2022. VIII 2023.					
1.1.1.4 Праћење и контрола реализације уговорне обавезе	НСЗ	НСЗ, Град Пирот	VIII 2021- VIII 2022. VIII 2022- VIII 2023. VIII 2023- VIII 2024.					
Посебни циљ 1.2:	Остварен раст квалитетне запослености и боља понуда рада кроз одређене локалне мере							
Институција одговорна за праћење и контролу реализације:	ЗИП ЦЕНТАР ЗА МЛАДЕ, ГРАД ПИРОТ							
Показатељ на нивоу посебног циља	Једница мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у години T+1	Циљана вредност у години T+2	Циљана вредност у последњој години ваžeња АП	
Лица укључена у програм обука	број	Извештаји ЗИП центра за младе и послода ваца	0	2020	10	15	15	

Мера 1.2.1:		Обуке за дефицитарна занимања - обуке на радном месту					
Институција одговорна за праћење и контролу реализације:		ЗИП ЦЕНТАР ЗА МЛАДЕ, ГРАД ПИРОТ					
Период спровођења: VI – XI 2021. IV – IX 2022. IV – IX 2023.				Тип мере: подстицајна			
Показатељ на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у години T+1	Циљана вредност у години T+2	Циљана вредност у последњој години важења АП
Лица укључена у програм обука	број	Извештаји ЗИП центра за младе и послода ваца	0	2020	10	15	15
Извори финансирања мере		Веза са програмским буџетом		Укупно процењена финансијска средства у 000 динара			
				У 2021. години		У 2022. години	У 2023. години
Приходи из буџета ЈСС:		1501-0002		1000		1500	1500
Остали извори:				0		0	0
Назив активности	Орган који спроводи активност	Органи партнер и	Рок за завршетак активности	Извори финансирања	Веза са програмс ким буџетом	Укупно процењена финансијска средства по изворима у 000 динара	
						2021.	2022.
1.1.1.1 Расписивање позива за компаније и доношење	ЗИП центар	ЗИП центар, град Пирот	VI 2021. IV 2022. IV 2023.				

одлуке								
1.1.1.2 Расписивање позива за кандидате, предселекција и доношење одлуке	ЗИП центар	ЗИП центар, град Пирот	VII 2021. V 2022. V 2022.					
1.1.1.3 Припрема плана и програма обуке	ЗИП центар	ЗИП центар, град Пирот	VII i VIII 2021. V i VI 2022. V i VI 2023.		1501-0002 Финансирање ових активности је укључено у укупно процењене а финансијска средства за реализацију мере		200	300
1.1.1.4 Потписивање уговора, пренос средстава и обука ментора	ЗИП центар	ЗИП центар, град Пирот	VIII 2021. VI 2022. VI 2023.	JLC			300	300
1.1.1.5 Реализација обуке у трајању од 2 месеца	ЗИП центар	ЗИП центар, град Пирот	IX i X 2021. VII i VIII 2022. VII i VIII 2023.					
1.1.1.6 Праћење и извештавање	ЗИП центар	ЗИП центар, град Пирот	IX, X, XI 2021. VII, VIII, IX 2022. VII, VIII, IX 2023.					

Напомена: Бројеви означенчи * представљају средства која још увек нису обезбеђена.

4. ПЛАНИРАЊЕ ПРОГРАМА И МЕРА АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

4.1. ПРОГРАМ “ЈАВНИ РАДОВИ“

(ТЕХНИЧКА И СТРУЧНА ПОДРШКА НСЗ-а У ПЕРИОДУ ОД 2021-2023. ГОДИНЕ)

Циљ програма: Остваривање одређеног друштвеног интереса уз очување и унапређење радних способности незапослених.

Садржај програма: Радно ангажовање незапослених лица у циљу реализације послова из области социјалних и хуманитарних делатности; одржавања и обнављања јавне инфраструктуре и одржавања и заштите животне средине и природе.

Циљна група којој је намењен: Теже запошљива незапослена лица и лица у стању социјалне потребе, остала незапослена лица са евиденције НСЗ-а.

Трајање програма: Максимум 3 месеца.

Очекивани резултат: Запошљавање најмање 45 незапослених лица годишње уз реализацију одређених друштвених интереса.

Носиоци активности реализације програма: НСЗ - филијала Пирот кроз стручну и техничку подршку у реализацији програма, град Пирот кроз учешће у креирању и објави јавног позива и доношењу Одлуке о одобравању пројекта јавних радова на основу претходно прибављеног мишљења Локалног савета за запошљавање.

Извори финансирања: Буџет града Пирота – 5.000.000,00 динара годишње.

Мониторинг и евалуација: НСЗ - филијала Пирот, град Пирот.

Индикатори успешности: Број ангажованих лица.

Извори података: Месечни и завршни извештаји извођача јавних радова, извештаји НСЗ-а.

4.2. ПРОГРАМ “СТРУЧНА ПРАКСА”

(ТЕХНИЧКА И СТРУЧНА ПОДРШКА НСЗ-а У ПЕРИОДУ ОД 2021-2023. ГОДИНЕ)

Циљ програма: Стручно оспособљавање лица за самосталан рад у струци.

Садржај програма: Стручно оспособљавање незапослених лица за самосталан рад у струци без заснивања радног односа, ради стицања искуства и услова за полагање приправничког, односно, стручног испита у складу са Законом или општим актом послодавца.

Циљна група којој је намењен: Програм је намењен незапосленим лицима без радног искуства у струци, са високим, вишним и средњим образовањем, без обзира на године старости и може се реализовати код послодавца из свих сектора без икаквих ограничења. Посебан акценат у реализацији програма биће на младим и високообразованим лицима који ће у највећем обиму бити финансирали из буџета града.

Трајање програма: Од 6 до 12 месеци.

Очекивани резултат: 29 стручно оспособљених незапослених лица.

Носиоци активности реализације програма: НСЗ - филијала Пирот кроз стручну и техничку подршку у реализацији програма, град Пирот кроз учешће у креирању и објави јавног позива и доношењу Одлуке о реализацији програма на основу претходно прибављеног мишљења Локалног савета за запошљавање.

Извори финансирања: Буџет града Пирота – 8.000.000,00 динара годишње.

Мониторинг и евалуација: НСЗ - филијала Пирот, град Пирот.

Индикатори успешности: Број стручно оспособљених лица.

Извори података: Извештаји послодаваца, извештаји НСЗ-а.

4.3. ПРОГРАМ “СУБВЕНЦИЈА ЗА САМОЗАПОШЉАВАЊЕ“

(СУФИНАРИРАЊЕ ГРАДА ПИРОТА И НСЗ-а)

Циљ програма: Стручна и финансијска помоћ незапосленима за отпочињање сопственог бизниса и радно ангажовање корисника субвенције.

Садржај програма: Средства за самозапошљавање се одобравају у виду субвенције ради оснивања радње, задруге, или другог облика предузетништва, од стране незапосленог или удружилајем више незапослених, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос.

Циљна група којој је намењен: Програм је намењен незапосленим лицима без обзира на године живота, при чему се приоритет даје: младима до 30 година старости, вишковима запосленим; Ромима; особама са инвалидитетом; женама. С обзиром да локално тржиште не намеће потребу фаворизовања одређених делатности, то ће бити подржане све оне делатности као и у јавном позиву Националне службе за запошљавање.

Трајање програма: 12 месеци.

Очекивани резултат: Покретање 39 бизниса у 2021., односно по 33 у 2022. и 2023. години.

Носиоци активности реализације програма: НСЗ - филијала Пирот кроз стручну и техничку подршку у реализацији програма, од обраде појединачних захтева, њиховог рангирања, доношења Одлуке о реализацији програма, припреме уговора, до праћења и контроле корисника средстава, град Пирот кроз учешће у креирању и објави јавног позива.

Извори финансирања: Буџет града Пирота - 5.000.000,00 динара годишње. Буџет РС - до 4.750.000,00 динара у 2021., односно до 4.900.000,00 динара у 2022. и 2023. години.

Мониторинг и евалуација: НСЗ - филијала Пирот, град Пирот.

Индикатори успешности: Број самозапослених лица, број основаних предузетничких радњи.

Извори података: Извештаји АПР-а, извештаји НСЗ-а.

4.4. ОБУКЕ ЗА ДЕФИЦИТАРНА ЗАНИМАЊА НА ТРЖИШТУ РАДА - ОБУКЕ НА РАДНОМ МЕСТУ

(ТЕХНИЧКА ПОДРШКА ЗИП ЦЕНТРА ЗА МЛАДЕ ПИРОТ, ДРУГИХ ОРГАНИЗАЦИЈА И ИНСТИТУЦИЈА)

Циљ програма: Повећање запошљивости незапослених лица кроз развој знања и вештина за рад које су потребне локалном тржишту рада.

Садржај програма: Спровођење и организовање обука на радном месту, директно у компанији и уз подршку ментора, а у складу са потребама тржишта рада, као и каријерно усмеравање незапослених лица. Обуке се могу спроводити код послодавца из свих сектора без икаквих ограничења.

Циљна група којој је намењен: Програм је намењен свим незапосленим лицима којима су потребна додатна знања и вештине за обављање конкретних послова за којима постоји потреба на локалном тржишту рада.

Трајање програма: 6 месеци.

Очекивани резултат: Минимум 10 лица која су похађала обуку у 2021., и по 15 у 2022. и 2023. години.

Носиоци активности реализације програма: Град Пирот и ЗИП центар за младе, уз могућности укључивања других институција, организација и послодавца у каснијим годинама.

Извори финансирања: Буџет града Пирота – 1.000.000,00 динара у 2021. години, 1.500.000,00 динара у 2022. и 2023. години

Мониторинг и евалуација: Град Пирот, ЗИП центар за младе, друге институције и организације.

Индикатори успешности: Број лица која су похађала обуку.

Извори података: Извештаји ЗИП центра за младе и послодавца, других институција и организација.

5. ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

5.1.ТЕХНИЧКА И СТРУЧНА ПОДРШКА НСЗ-а У РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА И МЕРА

СТРУЧНА ПРАКСА

Табела 25 – Вредност програма стручне праксе и извори финансирања, од 2021-2023. год.

Категорија лица	Износ по лицу	Број лица	Потребна средства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Лица са ССС	130.230,00 (новчана помоћ лицу 20.000,00*6месеци + осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести 1.705,00*6месеци)	4	520.920,00			
Лица са ВШСС	213.345,00 (новчана помоћ лицу 22.000,00*9месеци + осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести 1.705,00*9месеци)	5	1.066.725,00	8.000.000,00	0	0
Лица са ВСС	320.460,00 (новчана помоћ лицу 25.000,00*12месеци + осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести 1.705,00*12месеци)	20	6.409.200,00			
УКУПНО:		29	7.996.845,00	8.000.000,00	0	0
2022. год.						
Категорија лица	Износ по лицу	Број лица	Потребна средства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Лица са ССС	130.230,00 (новчана помоћ лицу 20.000,00*6месеци + осигурање за случај	4	520.920,00			

	повреде на раду и професионалне болести 1.705,00*6месеци)					
Лица са ВШСС	213.345,00 (новчана помоћ лицу 22.000,00*9месеци + осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести 1.705,00*9месеци)	5	1.066.725,00	8.000.000,00	0	0
Лица са ВСС	320.460,00 (новчана помоћ лицу 25.000,00*12месеци + осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести 1.705,00*12месеци)	20	6.409.200,00			
УКУПНО:		29	7.996.845,00	8.000.000,00	0	0

2023. год.

Категорија лица	Износ по лицу	Број лица	Потребна средства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Лица са ССС	130.230,00 (новчана помоћ лицу 20.000,00*6месеци + осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести 1.705,00*6месеци)	4	520.920,00			
Лица са ВШСС	213.345,00 (новчана помоћ лицу 22.000,00*9месеци + осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести 1.705,00*9месеци)	5	1.066.725,00	8.000.000,00	0	0
Лица са ВСС	320.460,00 (новчана помоћ лицу 25.000,00*12месеци + осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести 1.705,00*12месеци)	20	6.409.200,00			
УКУПНО:		29	7.996.845,00	8.000.000,00	0	0

Напомена: 1. У случају да је за одређена лица са завршеном ВШСС предвиђено Законом или другим актом трајање стручне праксе од 12 месеци, могуће је извршити умањење броја лица у односу на план, како би се компензирала недостајућа финансијска средства.

2. У случају да за лица са одређеним степеном не постоји исказана потреба послодаваца и тиме се онемогући потпуна реализација плана, могуће је прерасподелити средства ка лицима са оним степенима за којима постоји тражња, те је у том случају дозвољено одступање од плана.

3. У случају да у наредним годинама дође до значајније промене месечне основице доприноса на коју се зарачунава износ осигурања за случај повреде на раду и професионалне болести и тиме прекорачи планирани буџет, дозвољава се корекција броја лица у односу на план.

ЈАВНИ РАДОВИ

Табела 26 – Вредност програма јавних радова и извори финансирања, од 2021-2023. год.

2021. год.						
Категорија лица	Износ по лицу	Процентни број лица	Процењена средства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Теже запошљива лица, лица у стању социјалне потребе, остали незапослени	Тачан износ по лицу је непредвидив у моменту планирања, јер се на новчану накнаду коју прима лице надовезују и средства за трошкове спровођења јавних радова чија висина се разликује од области спровођења, а даље целокупна издвајања по лицу условљена су и временом трајања јавних радова.	45	5.000.000,00	5.000.000,00	0	0
УКУПНО:		45	5.000.000,00	5.000.000,00	0	0
2022. год.						
Категорија лица	Износ по лицу	Процентни број лица	Процењена средства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Теже запошљива	Тачан износ по лицу је непредвидив у моменту					

лица, лица у стању социјалне потребе, остали незапослени	планирања, јер се на новчану накнаду коју прима лице надовезују и средства за трошкове спровођења јавних радова чија висина се разликује од области спровођења, а даље целокупна издвајања по лицу условљена су и временом трајања јавних радова.	45	5.000.000,00	5.000.000,00	0	0
УКУПНО:		45	5.000.000,00	5.000.000,00	0	0

2023. год.

Категорија лица	Износ по лицу	Процент ен број лица	Процењена средства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Теже запошљива лица, лица у стању социјалне потребе, остали незапослени	Тачан износ по лицу је непредвидив у моменту планирања, јер се на новчану накнаду коју прима лице надовезују и средства за трошкове спровођења јавних радова чија висина се разликује од области спровођења, а даље целокупна издвајања по лицу условљена су и временом трајања јавних радова.	45	5.000.000,00	5.000.000,00	0	0
УКУПНО:		45	5.000.000,00	5.000.000,00	0	0

Напомена: Трошкови накнаде за обављен посао, као и трошкови спровођења јавних радова по областима биће близже одређени јавним позивима.

5.2. СУФИНАНСИРАЊЕ ПРОГРАМА ИЛИ МЕРА-ГРАД ПИРОТ И НСЗ

ПОДРШКА САМОЗАПОШЉАВАЊУ

Табела 27 – Вредност програма самозапошљавања и извори финансирања, 2021-2023. год.

Категорија лица	Износ субвенције по лицу	Број лица	Потребна средства	2021. год.		
				ЈЛС	РС	Остали
Сва незапослена лица, при чему приоритет имају: Млади до 30 година, вишкови запослених, Роми, особе са инвалидитетом, жене.	250.000,00	39	9.750.000,00	5.000.000,00 (51,3%)	4.750.000,00 (48,7%)	0
УКУПНО:		39	9.750.000,00	5.000.000,00	4.750.000,00	0
2022. год.						
Категорија лица	Износ субвенције по лицу	Број лица	Потребна средства	Планирани извори финансирања (РСД) и %		
				ЈЛС	РС	Остали
Сва незапослена лица, при чему приоритет имају: Млади до 30 година, вишкови запослених, Роми, особе са инвалидитетом, жене.	300.000,00	33	9.900.000,00	5.000.000,00 (50,5%)	4.900.000,00 (49,5%)	0
УКУПНО:		33	9.900.000,00	5.000.000,00	4.900.000,00	0

2023. год.						
Категорија лица	Износ субвенције по лицу	Број лица	Потребна средства	Планирани извори финансирања (РСД) и %		
				ЈЛС	РС	Остали
Сва незапослена лица, при чemu приоритет имају: Млади до 30 година, вишкови запослених, Роми, особе са инвалидитетом, жене.	300.000,00	33	9.900.000,00	5.000.000,00 (50,5%)	4.900.000,00 (49,5%)	0
УКУПНО:		33	9.900.000,00	5.000.000,00	4.900.000,00	0

Напомена: 1. У случају самозапошљавања особа са инвалидитетом субвенција се одобрава у једнократном износу од 270.000,00 динара у 2021. години, односно 330.000,00 динара у 2022. и 2023. години по кориснику, те је у том случају дозвољено одступање од плана у погледу укупног броја одобрених субвенција.

2. У случају да из одређених разлога не дође до суфинанирања програма, програм ће бити реализован кроз техничку и стручну подршку од стране НСЗ-а.

5.3.ТЕХНИЧКА ПОДРШКА ЗИП ЦЕНТРА ЗА МЛАДЕ-БИЗНИС ИНКУБАТОРА Д.О.О. ПИРОТ, ДРУГИХ ОРГАНИЗАЦИЈА И ИНСТИТУЦИЈА

Табела 28 – Вредност програма обука на радном месту и извори финансирања, 2021-2023.

2021. год.						
Категорија лица	Износ субвенције по лицу	Број лица	Потребна средства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Сва незапослена лица којима су потребна додатна знања и вештине за	100.000,00 (2 месеца*30.000 динара новчане накнаде по лицу која укључује осигурање за случај повреде на раду и					

обављање конкретног поса.	профессионалне болести+20.000 динара за практичну обуку у компанији+20.000 динара за административне трошкове спровођења обуке- предселекција кандидата, обука ментора, СКА анализа и припрема плана и програма, праћење и извештавање)	10	1.000.000,00	1.000.000,00	0	0
УКУПНО:		10	1.000.000,00	1.000.000,00	0	0

2022. год.

Категорија лица	Износ субвенције по лицу	Број лица	Потребна средства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Сва незапослена лица којима су потребна додатна знања и вештине за обављање конкретног поса.	100.000,00 (2 месеца*30.000 динара новчане накнаде по лицу која укључује осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести+20.000 динара за практичну обуку у компанији+20.000 динара за административне трошкове спровођења обуке- предселекција кандидата, обука ментора, СКА анализа и припрема плана и програма, праћење и извештавање)	15	1.500.000,00	1.500.000,00	0	0
УКУПНО:		15	1.500.000,00	1.500.000,00	0	0

Категорија лица	Износ субвенције по лицу	Број лица	Потребна средства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Сва незапослена лица којима су потребна додатна знања и вештине за обављање конкретног посла.	100.000,00 (2 месеца*30.000 динара новчане накнаде по лицу која укључује осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести+20.000 динара за практичну обуку у компанији+20.000 динара за административне трошкове спровођења обуке- предселекција кандидата, обука ментора, СКА анализа и припрема плана и програма, праћење и извештавање)	15	1.500.000,00	1.500.000,00	0	0
УКУПНО:		15	1.500.000,00	1.500.000,00	0	0

6. ПРАЋЕЊЕ, ОЦЕНА ЕФЕКАТА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Праћење и мерење резултата које овај акциони план предвиђа биће извршени од стране Локалног савета за запошљавање града Пирота, Националне службе за запошљавање филијале Пирот, ЗИП центра за младе и других организација и институција које ће се старати о динамици и квалитету реализације предвиђених програма.

Успешност програма јавних радова ће се мерити кроз остварење планираних активности у оквиру одобрених јавних радова и броја запослених лица на њима.

Успешност програма стручне праксе ће се мерити бројем лица која су укључена у процес стручног оспособљавања.

Успешност програма самозапошљавања ће се мерити бројем додељених субвенција и покренутих бизниса.

Успешност програма обука за дефицитарна занимања на тржишту рада ће се мерити бројем незапослених лица која су укључена у обуку.

Локални Савет за запошљавање ће разматрати Извештај о реализацији ЛАПЗ-а сваке године, и то најкасније у року од 120 дана по истеку сваке календарске године од дана усвајања. Да би савет разматрао извештаје неопходно је да на захтев савета сви носиоци послова у оквиру одређених мера доставе неопходне информације о реализацији мера и програма које су у њиховој надлежности, како би Канцеларија за локални економски развој сачинила извештај о реализацији и поднела исти локалном Савету на разматрање.

7. НОСИОЦИ ПОСЛОВА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЛАПЗ-а

Техничку и стручну подршку у реализацији програма и мера активне политике запошљавања које предвиђа овај акциони план обезбедиће Национална служба за запошљавање филијала Пирот и то за програме који се финансирају само из буџета града Пирота, а то су: Програм јавних радова и Програм стручне праксе. За ове програме који се реализују путем техничке подршке одлуке о крајњим корисницима средстава из ових мера доноси град Пирот, на основу мишљења Локалног савета за запошљавање града Пирота.

Програм самозапошљавања реализоваће Национална служба за запошљавање филијала Пирот кроз суфинансирање програма из буџета града Пирота и буџета РС. Доношење одлуке о корисницима субвенција је у надлежности филијале Пирот Националне службе за запошљавање на основу извршене оцене и рангирања захтева корисника субвенција.

Програм обука за дефицитарна занимања на тржишту рада-обука на радном месту реализоваће ЗИП центар за младе из Пирота, а финансирање обука обезбедиће се из буџета града Пирота. Одлука о укључивању лица и послодавца у процес спровођења обука биће у надлежности ЗИП центра за младе, на основу исказаних потреба послодавца и извршене предселекције кандидата. Такође, постоји могућност да се у спровођење програма обука у наредним годинама укључе и друге организације и институције са територије града које имају капацитет да реализују одговарајуће врсте обука.

Подела обавеза и одговорности између града Пирота, Националне службе за запошљавање, ЗИП центра за младе и других организација и институција биће ближе прецизирани Споразумима о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања, Уговором о суфинансирању програма или мера активне политике запошљавања на територији града Пирота између НСЗ-а и Града Пирота и Уговором о реализацији програма обука између града Пирота и ЗИП центра за младе Пирот, односно других организација и институција.

Председник Скупштине града Пирота

Милена Димитријевић